

SZAKDOLGOZAT

Rohonczi Zsófia

**Óvodapedagógus
szak**

**Kaposvár
2024.**

A mese dramatikus feldolgozása és felhasználása

Tasi Katalin Vízcsepp című meséje nyomán

Belső Konzulens: Nagyné Dr. Mandl Erika

Egyetemi docens

Készítette: **Rohonczi Zsófia**

XY40WY

Óvodapedagógus szak

Levelező tagozat

Intézet/Tanszék: Neveléstudományi Intézet

Anyanyelvi és

Gyermek kultúra Tanszék

KAPOSVÁR.

2024.

Tartalom

1.	BEVEZETÉS	4
2.	ANYANYELVINEVELÉS AZ ÓVODÁBAN.....	5
3.	A MESE FOGALMA, EREDETE, FORMÁJA	7
3.1.	A MESE FAJTÁI.....	8
3.2.	A MESE ELŐADÁSMÓDJAI.....	9
4.	A MAGYAR KORTÁRS GYERMEKIRODALOM	11
5.	TASI KATALIN MUNKÁSSÁGA.....	15
6.	A VÍZCSEPP CÍMŰ MESE BEMUTATÁSA ÉS FELHASZNÁLHATÓSÁGA	18
6.1.	A MESE FELHASZNÁLHATÓSÁGA AZ ÓVODAI NEVELÉS SORÁN.....	19
6.1.1.	A VERSELÉS, MESÉLÉS TERVEZETE.....	20
6.1.2.	AKÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE -TERVEZET környezeti tartalommal	23
6.1.3.	A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE TERVEZET- Matematikai tartalommal	25
6.1.4.	A RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA TEVÉKENYSÉGTERVEZETE	28
6.1.5.	AZ ÉNEK-ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC FOGLALKOZÁS TERVEZETE.....	30
7.	A HAGYOMÁNYOS MESÉLÉSI TECHNIKA ÖSSZEHASONLÍTÁSA A DRAMATIZÁLT VÁLTOZATTAL...32	
8.	A FOGLALKOZÁS BEMUTATÁSA, A MESE HAGYOMÁNYOS ÉS DRAMATIKUS FELDOLGOZÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE	33
9.	BEFEJEZÉS	36
10.	IRODALOMJEGYZÉK	38
11.	KÉPEK JEGYZÉKE	42
	MELLÉKLET	2

1. BEVEZETÉS

Édesanyaként fontosnak tartom, hogy a gyermekeim minél több mesét halljanak, ismerjenek meg. A mindennapos mesélés hatására a gyermekeim már külön kérik, hogy az általuk választott mesét meséljem el nekik, vagy maguk megfogják a könyvet és a képről, az emlékeikből „olvasnak” saját maguk is.

A szakemberek nem győzik hangsúlyozni, hogy a mai modern világban, amikor a televízió és az internet beszippantja az embereket, mekkora jelentősége van az élő szónak. A személyiség formáláson túl, a mese elősegíti a beszédfejlődést, bővíti a szókincset, fejleszti a kreativitást is. A mese, az évszázadok során alakult ki, és fejlődött. A mesék és a mesélési szokások napjainkban is jelentős változáson mennek át, de egy örök műfaj, amelynek minden korban megvolt a szerepe.

Az óvodában töltött gyakorlati időm alatt minden alkalommal meséltem a gyerekeknek. Az anyanyelvi nevelés tervezésekor, nem a hagyományos mesélést választottam, hanem általában saját készítésű bábokkal elbáboztam a mesét vagy volt olyan, hogy papírszínház változatban adtam elő. A gyerekeket nagyon lekötötte mindegyik előadásmód, szinte elvarázsolta őket. Ezeknek a pozitív élményeknek köszönhetően döntöttem el, hogy szakdolgozatomat a mese témaköréből szeretném elkészíteni. Úgy gondolom, hogy ha egy a szívemhez közelálló témát választok, akkor azt sokkal lendületesebben tudom feldolgozni.

A munkám során kidolgozom, hogy milyen módon lehetne ezt a választott mesét dramatizálni, és az óvodai foglalkozásokba beépíteni a különböző nevelési területeken, mint az énekes játékok, környezeti és vizuális foglalkozások.

A szakdolgozatomban tehát Tasi Katalin *Vízcsépp* című meséjének dramatikus feldolgozását hasonlítanám össze a hagyományos mesélési technikával. Az előadás alkalmával megfigyelem a gyermeki reakciókat is. A téma feldolgozása során lehetőségem lesz rá, hogy az ötletemet bevigyem majd a csoportba, így remélem, eredményes lesz a munkám.

2. ANYANYELVINEVELÉS AZ ÓVODÁBAN

A gyerekekkel már születésük előtt meg kellene ismertetni a mesét, a mesélést, mint fontos „táplálékot”. A családnak, mint az elsődleges nevelési szintérnek ebben nagyon nagy szerepe van. Sajnos, a mai világban a családoknak egyre nagyobb, fontosabb dolgaik vannak, amik befolyásolják a családi kapcsolataikat. Kevesebbet kommunikálnak egymással megritkult a meghittebb együttlétek száma. A mai felgyorsult világban egyre kevesebb az élő szó, amit a gyerekek hallanak, kevesebbet mesélnek nekik, kevesebb a szemtől szembeni párbeszéd, valamint egyre több szerepet kap a televízió, mobiltelefon és az internet. Az említett eszközök előtt töltött idő gátolja az értelmi és érzelmi fejlődést, akadályozza a gyermek fantáziájának fejlődését, rossz hatással van a szociális kapcsolatokra, hisz csökkenti a mennyiségi és minőségi időt gyermekek és szülők között, későbbi életkorban pedig a baráti kapcsolatokra is kihatással lehet. Láthatjuk ezt a mai világban, a közösségi média hatására egyre személytelenebbé válnak az emberi kapcsolataink.

A figyelem, a szemtől szembeni kommunikáció hiánya következményeként egyre több a beszédhibás, emellett a beszéd megértésének-észlelésének zavaraira utaló tünetek száma is megemelkedett, ezáltal a gyermekek logopédiai fejlesztésre szorulnak. A másik nagy probléma, hogy a szülők elbabázzák a gyerekeket, akik sokkal többre lennének képesek, de a szülők ezzel csak gátolják fejlődésüket. A gyermekek a felnőttekkel és a társaikkal végzett közös tevékenységek által sajátítják el az anyanyelvüket, ezért a mai világban nagyon nagy jelentősége van az óvodában történő anyanyelvi nevelésnek. Óvodáskorban a beszédfejlődés itenzívvé válik, nő a beszédaktivitás. Növekszik a társas együttlét iránti igény, mely a játékban és a beszédben összpontosul. Az óvodába a kapcsolatteremtés eszköze a beszéd. A kapcsolatfelvételen túl, a beszéddel fejezzük érzéseinket, gondolatainkat, számolunk be élményeinkről, tapasztalatainkról, kérünk segítséget, adunk tanácsot és az óvoda egész életét átfogja a beszéd, hisz számos alkalommal használjuk a nyelvi és metakommunikációt. Fontos, hogy egy bensőséges szeretetteljes kapcsolat alakuljon ki a gyermek és a pedagógus között, hiszen akkor a gyermek jobban megnyílik, és ezzel felkelti a beszédkedvét és könnyebben fejlődik kommunikációs készsége. Fontos a példamutatás, hogy az óvoda minden dolgozójának beszéde, szókinccse, arckifejezése jó minta legyen a gyerekek számára. Az óvoda fontos szerepet játszik a gyermek beszédének fejlődésében, hiszen a 3-6 éves korosztálynak ebben az időszakban fejlődik legtöbbit a beszéde.

Óvodába lépéskor a gyermekek különböző beszédfejlettségi szinttel rendelkeznek, amit a gyermek személyisége, egyéni adottságai, fejlettsége és a családi háttere is befolyásol.

Az intézményekben egyaránt találkozhatunk megkésett beszédfejlődésű, hibásan beszélő, gazdag és szegényes szókincsű gyerekekkel is. Az integrált nevelés során fontos, hogy egyéni képességeikhez mértén differenciáltan fejlesszük a gyerekeket. A legfontosabb feladat a beszédkedv felkeltése valamint az utánzó készség gyakorlása. Nagyon fontos a beszédindítás, az aktív és passzív szókincs bővítése. A beszédfejlesztéshez hozzátartozik a hallásfejlesztése is, melyre szintén nagy hangsúlyt kell fektetnünk, amit ritmus és daljátékkal könnyen el tudunk érni. Feladatunk, hogy a gyermek különbséget tudjon tenni hosszú-rövid, gyors-lassú és magas-mély hangok között is. A beszédszervek ügyesítését játékos tornáztatással, ajak-, nyelv-, fúvó- és légző gyakorlatok segítségével tudjuk fejleszteni. „A beszédnevelés szempontjából meghatározó, hogy minél több alkalmat biztosítsunk a nyelvi információkkal kísért mozgásos megtapasztalásra. A megismerő funkció optimális fejlődését segíthetjük így. Az ilyen gyakorlati megoldások, a szimbolikus, az ikonikus reprezentációt is pontosabbá, tökéletesebbé teszik. A preventív mozgásfejlesztés a kognitív fejlesztés mellett a szociális fejlettség, a szociális érettség- és ezáltal a beszéd- és kommunikáció intenzív fejlesztéséhez vezet.”¹ A nyelvi nevelés módszerei közül olyan módszert érdemes választani, ami önkénytelenül is beszédre készíti a gyerekeket, folyamatos beszédaktivitást váltanak ki, de figyelembe veszik a gyermek egyéni sajátosságait.

A fejlesztés módszerei:²

Szemtől szemben beszélgetés: szemben legyünk egymással, hogy a gyermek tudja az arcunkat figyelni.

Mesefeldolgozás bábbal, dramatizálással: lehetőségük nyílik a gyerekeknek a mese aktív megélésére, mely során a gyermek kitalálja a hősöket, újra játszhatja vagy akár be is fejezheti a történetet.

Képelemzések különböző szempontok szerint: álláspontokat gyűjtenek a gyerekek, mely folyamatos beszédre ösztönzi őket.

Szituációs játékok: különböző szerepekben próbálják ki magukat a gyerekek, melyet különböző kommunikációt igényelnek.

¹ Dankó Ervinné (2000): Nyelvi kommunikációs nevelés az óvodában, Okker Kiadó. 74 p.

² Petőné Végh Katalin (2021): Az óvodapedagógia színes világa, Budapest, Flaccus Kiadó. 59-60 p.

Bábjáték: a játék során a gyermek megszabadulhat gátlásaitól, hiszen elbújhat a báb, a paraván mögé. Mivel artikulációját nem látják, ezért fontos az érthető beszéd.

A nyelvi és artikulációs játékok: fejlesztik a beszédtechnikát és az artikulációt.

Az óvodapedagógusok nagy figyelmet fordítanak arra, hogy a gyermekek óvodáskor végére a tisztán, artikuláltan, jól hangsúlyozott, megfelelő beszédallammal, összefüggő mondatokban beszéljenek, hiszen ez elengedhetetlen feltétele a majdani iskolai írás és olvasás sikeres elsajátításának, és a könnyebb iskolakezdésnek.

3. A MESE FOGALMA, EREDETE, FORMÁJA

A mese szó a XIV. században még tréfás mesét, találós kérdést jelentett. A XV. században már, mint elbeszél, kitalált történettel, példázattal („aenigma”) találkozhattak vele a befogadók. Mai jelentése csak a XVIII. században alakult ki.³Tarbay Edét idézve a mese, „sajátos, ősimodern epika. Egyszerre hagyomány és teremtés, őrzés és állandó megújulás.”⁴A mesék egy kitalált, csodás világban, térbeli is időbeli síkon játszódnak. Szereplői egyszerűek, vagy jók vagy rosszak. A karakterek képzeletbeli hősök, akik fantasztikus képességek birtokában vannak, egyaránt lehetnek emberek, állatok, növények és tárgyak. Általában a mese végére a rosszak elnyerik méltó büntetésüket, a jók pedig a jutalmukat.

A meséket legkönnyebben eredetük szerint csoportosítjuk, így két nagyobb csoportot különböztetünk meg: népmeséket és műmeséket. A népmese szerzője ismeretlen, a nép költötte szájhagyomány útján terjedt, ezért szövege az eredetitől egy kicsit eltérhet. A műmese szerzője ismert, megjelenik benne a szerző egyedi, sajátos stílusa.

A mese formája szerint lehet prózai vagy verses mese. A prózai mese, a hagyományos mese szöveggel íródik, nincsenek benne rímek, ritmusok, a szótagszáma kötetlen.

A verses mese a 19. sz. második felében volt divatban. Ebben a formában a költő valamely népmese cselekményét megverseli, vagy a népmese motívumokat egyéni kompozíció szerint foglalja versbe, és valamely általa kicsiszolt, begyakorolt versformában íródik, rímben végződik.⁵

³Balassa Iván – Ortutay Gyula: Anépmese. In: Uő.: Magyar néprajz. Budapest: Corvina Kiadó, 1980. In: Magyar Elektronikus Könyvtár <https://mek.oszk.hu/02700/02789/html/149.html> Letöltés: 2024.02.18

⁴Szombathelyiné Dr. Nyitrai Ágens (2010): Mesékből sarjadó kompetenciáink. Kapocs IX. évf. 2. szám 2023.12.05 2. p.

⁵Balassa Iván - Ortutay Gyula: Verses mese In: Uo. <https://mek.oszk.hu/02100/02115/html/5-1301.html> Letöltés: 2024.03.01.

3.1. A MESE FAJTÁI

Tündér mese: csodás elemeket tartalmaz, szereplői tündérek lírai elemekkel gazdagított. A hallgató könnyen azonosul a karakterrel.

Valós mese: nincsenek benne csodás elemek, a cselekmény akár meg is történhet a valóságban. A mesemondó célja a nevetetés, humorral leplezi le az emberi hibákat.

Láncmese: epikus, prózában elmondott vagy énekelt műforma. A legegyszerűbb az, amikor a ritmikusan felépített, egyenlő időtartamú szólamok mindegyike azzal a szóval (szócsoporttal) kezdődik, amivel az előző befejeződött.⁶

Tréfás mese: hosszabb-rövidebb humoros vagy gunyoros hangvétellű történetek, melyek sokszor csattanószerű befejezéssel záródnak.⁷

Állatmese: minden olyan mese, amelyben az állatok emberi tulajdonságokkal rendelkeznek. Az emberekhez hasonló módon gondolkodnak, beszélnek és cselekszenek anélkül, hogy ezzel az emberszereplőkben, az elmondóban vagy a hallgatókban azt az érzetet keltenék, hogy ők most természetfeletti jelenség tanúi.⁸

Fabula: tanító célzatú mese, tanulással zárul, vagy tanulás vonható le belőle.

⁶Balassa Iván – Ortutay Gyula: Láncmese, lánc vers. In: Uo. Magyar Elektronikus Könyvtár <https://mek.oszk.hu/02100/02115/html/3-1167.html> Letöltés: 2024.02.18.

⁷Balassa Iván – Ortutay Gyula: Népmesék. In: Uo. <https://nepmese.hu/index.php/component/mtree/mesek/trefas-mesek/trefas-mese?Itemid=91> Letöltés: 2024.02.18.

⁸Kovács Ágnes: Állatmese. In: Magyar Néprajzi Lexikon. (Arcanum kézikönyvtár) <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-neprajzi-lexikon-71DCC/a-a-71E01/allatmese-71EAF/> Letöltés: 2024.02.19.

3.2. A MESE ELŐADÁSMÓDJAI

A mesemondás legjobb módja, ha élőszóban, fejből mondjuk a mesét, így könnyebben tartjuk a szemkontaktust a gyerekekkel. A műmesét mindig szó szerint kell mondani, szemben a népmesével, ahol eltérhetünk az eredeti szövegtől. Fontos azonban, hogy a visszatérő szófordulatokat mindig szó szerint ugyanolyan hangsúllyal mondjuk. Figyeljünk a tiszta artikulációra és közepes hangerővel, közepes tempóban mondjuk a mesét. Ha a történet azt kívánja, akkor ezektől a szabályoktól eltérhetünk. A fontos fordulatokat, a tetőpontot érdemes egy kis szünettel megszakítani. Előadás módunkat, gesztusokkal, mimikákkal színesíthetjük. A mesemondásnál használhatunk hatásos hangelemeket is: a kopogás, a dobogás, a susogás, a váratlan csattanót előlegző taps, a mesébe szőtt dal, ének erőteljes hatást keltenek.⁹ Nincs könnyű dolga a mesélőnek, hiszen egy mesén belül ő testesíti meg magát az elbeszélőt, a különböző karaktereket, ami egy mesén belül több szereplő is lehet, akiket különböző hangszínen kell megszólaltatni és a mese elejétől a végéig fenn kell tartani a gyerekek érdeklődését.

Drámajátéknak nevezünk minden olyan játékos emberi megnyilvánulást, melyben a dramatikus folyamat jellegzetes elemei lelhetőek föl.¹⁰ Drámajátékaink az emberépítést célozzák, feladatuk a személyiségformálás a kapcsolatfelvétel, a kapcsolattartás, a közlés megkönnyítése.

Papírszínház: ahogy már említettem Japánból származó előadás mód. A mese története lapokon van megjelenítve és ezeket a képeket a megfelelő időben egymás után húzogatva meséljük el a történetet.¹¹ Egy fakeret és a papírszínház lapok szükségesek az előadáshoz. A lapok megfelelő mozgatásával lehet a hatást fokozni.

Élős szereplős mesedramatizálás: a szereplők lehetnek gyerekek és felnőttek egyaránt. Az előadás során jelmezbe is lehet bújni. Az óvodai mesedramatizálás egy legmagasabb szintje, amikor nem csak az óvodapedagógus vesz részt az előadásban, hanem a gyerekek adják elő. Fejlesztően hat a beszédkézségre, gondolkodásra, empátikus készségre, szociális együttműködő készségre, figyelemre, mozgásos készségek fejlesztésére és a szabálytudatot is fejleszti.¹²

⁹B.Kiss Attila (2013): Gyermekirodalom az óvodában. Szeged: Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar
http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/GYERMEKIRODALOM_AZ_VODBAN/az_eladsmd.html Letöltés: 2024.02.19.

¹⁰Gabnai Katalin (1993): Drámajátékok, Budapest, Marcibányi Téri Művelődési Központ. 2 p.

¹¹ Papírszínház leírás. In: Csimota honlapja :<https://csimota.hu/papirszinhaz-leiras> Letöltés: 2023.09.15.

¹²Molnárné Lóczy Tünde (1996): Drámajáték az óvodában. Budapest, Genium Bt.10-11. p.

Bábjáték: a színjátéknak az a formája, melyben az élő embereket bábuk helyettesítik.¹³ A bábjátékot mozgató technikája szerint az alábbi csoportra oszthatjuk:

- **Kézi báb:** léteznek úgynevezett az ujjakra húzható ujjbábok és a kézfejre húzható kesztyűbábok. Általában paraván mögött láthatjuk őket.
- **Marionett:** marionett bábuk segítségével adják elő a történetet. A bábuk zsinóron lógnak, ennek köszönhetően jól mozgathatók a testrészei.
- **Pálcás báb:** a bábok egy pálcára vannak erősítve és a pálcá segítségével mozognak.
- **Feketeszínház:** ugyancsak hátsó mozgató bábjáték, azzal a különbséggel, hogy itt a bábszínészeket nem látjuk a bábok mögött. A sötét színpadon a színészek fekete ruhában mozognak, és botra szerelt figuráikat egy fénysíkba tartják, azt az illúziót keltve a nézőben, hogy a báb magától mozog.¹⁴
- **Bunraku:** a hátsó mozgató bábjáték őse Japánban alakult ki. Az akár ember nagyságú és az emberi mozgást pontosan leképezni tudó bábokat ideális esetben három bábszínész irányítja a báb háta mögött állva. A főmozgató az egyik kezével a bábfigura fejét, a másik kezével annak jobb kezét mozgatja. Az egyik segédmozgató a báb bal kezét, a másik pedig a lábait irányítja. Napjainkban szintén bunrakunak nevezzük az asztali bábjátékot. Ezek pálcával vagy pálcá nélkül, asztalon mozgatott, rendszerint kis méretű figurák.¹⁵
- **Óriásbáb:** a legismertebbek az úgynevezett óriás- vagy más néven sétálóbábok, melyek elsősorban fesztiválmegnyitók, történelmi vagy szüreti felvonulások, utcai performanszok látványos színeit. Ugyanakkor színházi előadásokban is előfordul ez az impozáns bábtípus. Ezek a bábok általában könnyű anyagból, csuklós megoldással készülnek, zsinórok, kötelek, illetve rudak segítségével mozgatják őket a bábszínészek, ami támasztást és egyúttal mozgató lehetőséget is biztosít.¹⁶
- **Tárgyjáték:** a bábjátéknak az a formája, amikor a bábszínész nem készített bábfigurákkal játszik, hanem hétköznapi tárgyakkal. Nincs olyan tárgy körülöttünk, amely ne válhatna egy tárgyjáték-előadás szereplőjévé. Talán mindenki emlékszik még erre a saját gyermekkorából.¹⁷

¹³Dömötör Tekla: Bábjáték. In: Magyar Néprajzi Lexikon. (Arcanum kézikönyvtár) <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-neprajzi-lexikon-71DCC/b-71FB5/babjatek-71FBA> Letöltés: 2024.01.19.

¹⁴Bábtípusok. In: Budapest Bábszínházoldala. <https://budapestbabszinhaz.hu/babtipusok> Letöltés: 2024.02.14.

¹⁵Bábtípusok. In: Budapest Bábszínházoldala. <https://budapestbabszinhaz.hu/babtipusok> Letöltés: 2024.02.14.

¹⁶Bábtípusok. In: Budapest Bábszínházoldala. <https://budapestbabszinhaz.hu/babtipusok> Letöltés: 2024.02.14.

¹⁷Bábtípusok. In: Budapest Bábszínházoldala. <https://budapestbabszinhaz.hu/babtipusok> Letöltés: 2024.02.14.

4. A MAGYAR KORTÁRS GYERMEKIRODALOM

A kortárs gyermekművek nekünk felnőtt olvasóknak is szólnak és segítenek megismerni a minket körülvevő világot. Lázár Erin a modern mese úttörője volt, munkássága nagy hatással volt a modern mese magyarországi fejlődésére. A modern mesét nevezhetnénk antimesének, negatív mesének vagy meseparódiának is. Furcsa műfaj, mert bár bolondot csinál a meséből, közben mégis mese marad.¹⁸ A modern mesék kezdése talán egy kicsit lényegre törőbb a hagyományos mesékhez képest, ahol gyakran elnyújtják például az „Egyszer volt, hol nem volt...”, „még az Óperenciás tengeren is túl...” bevezetéssel. A kortárs mesékben a főhősök gyakran egy különleges karaktert testesítenek meg, és sokszor visszatérnek egy másik kalandban is. A modern meséknek „egyszerűbb”, érthetőbb a nyelvezete, a megfogalmazása. A hagyományos mesékben a mozgás folyamatosságának érzékeltetésére gyakran használták a „Mentek, mendégéltek...” kifejezést. A mese végét a népmese gyakran a „Még ma is élnek, ha ...” kifejezéssel zárja. A kortárs mesékben a helyszínek is megváltoztak, megjelennek a jelenkor helyszínei, a kastélyt, várat felváltotta a szoba, a kis ház és a cselekményük is gyakran a jelenben történik. A gyerekek így könnyebben bele tudják képzelni magukat egy-egy főhős szerepébe. A kortárs mesében nem szerepelnek, vagy modern köntösben, árnyaltabb karakterként jelennek meg a boszorkányok, királylányok, tündérek és a jó- rossz karakterpáros is gyakran hiányzik, vagy nem éleződik ki a különbség közöttük. Az elmúlt években megjelent mesékben, regényekben gyakran találkozhatunk a nyelvi humorváltozatos formáival, legyen szó könnyed témájú alkotásról vagy egy kicsit komolyabb tartalmú könyvről. Ez a fontos stiláris eszköz, a gyermekek számára is élvezhetőbbé teszi az olvasást. A történelem sok gyermeket érdekel. A Pagony Kiadó *Abszolút törti* sorozatában élvezhetően, humorosan írják le a történelmi eseményeket és így a gyermekek számára is élményt nyújthatnak ezek a regények.¹⁹ A helyzetkomikum, a parodisztikus karakterek, a stílusparódia és a regiszterek keveredése is megnevelteti a különböző életkorú gyerekeket, például Varró Dániel, Keresztesi József vagy Harcos Bálint könyveiben.²⁰ A kortárs művekre jellemző, hogy a mindennapi élethez kapcsolódó, a gyerekek számára könnyen felismerhető dolgok, helyzetek vannak bennük. Ismeretterjesztő funkciójuk is van és a pedagógiai munkát is segíthetik, hiszen sokoldalúan fel lehet használni őket a tevékenységek során és ezek az ismeretek mélyebben bevésődnek, és aktív tudássá

¹⁸ Gombos Péter (2013): Merre tart a mese? In: Uő: Dobj el mindent, és olvas! Budapest. Pont Kiadó.

¹⁹ Visszatekintés II. In: Ifjúsági és Gyermekirodalmi Centrum. <https://igyic.hu/mediatar/interjuk/visszatekintes-ii.html> Letöltés: 2024.03.30.

²⁰ Harmath Artemisz - Veress Gyöngyi - Nyulász Péter: A jó gyermekirodalom egyben családi irodalom is. In: Mesecentrum. <https://igyic.hu/tanari/a-jo-gyermekirodalom-egyben-csaladi-irodalom-is.html> Letöltés: 2024.03.30.

válnak.²¹ Az iskolás korosztálynak szóló, az emberi világot rémisztőoldaláról is bemutató, a társadalmi és éghajlati problémákra rávilágító disztópiák talán elindíthatják a fiatalokat a közös cselekvés útján. Az elmúlt években a regénysorozatok mellett egyre több tematikus sorozat jelent meg.²² A kortárs meseírók az új nyelvi eszközök és témák ellenére sok esetben a népmesék szerkezetéből, karaktereiből, alaptörténeteiből építkeznek.²³

Az elmúlt években sok értékes, formai és tartalmi újításokat egyaránt hordozó alkotás született a hazai gyermekirodalomban. Varró Dániel *Túl a Maszat hegyen*²⁴ vidám, humoros nyelvezetű alkotásával robbant be a hazai kortárs gyermekirodalomba, még 2003-ban. Az „*Akinek a lába hatos*”²⁵ című, gyermekmondókákat tartalmazó könyve, melyet első kisfia születése ihletett. Aztán később az „*Akinek a foga kijött.*”²⁶ Alkotott verset, gyermekverset, színdarabot, valamint műfordítások is kötődnek a nevéhez. Felnőtteknek szóló verses kötete a *Szívdesszert*²⁷ a szerelem megverseléséről szól, mely 2007-ben jelent meg. Verseire jellemző az ötletesség, közvetlenség gyermeki őszinteség meghökkenítő, sajátos, merész szóhasználat, mely egy kicsit megosztja az olvasókat. Szintén az idősebb korosztálynak szóló verses kötete a „*Mi lett hova?*”²⁸ 2016-ban jelent meg.

Berg Judit első mesekönyve 2005-ben jelent *Hisztimesék*²⁹ címmel. A kistörténeteket hisztis kislánya ihlette, akinek a mesék hatására maga mögött tudhatja a hisztis időszakot³⁰. *Rumini*³¹ sorozata azon regények közé tartozik, amelyiket nem lehet letenni. Egy kalandvagyó, bátor kiséger történetét meséli el, aki vakmerően a tengerre száll, hogy bizonyítson a kapitánynak. Majd a „*Micsoda időben*”³² megismerkedhetünk egy tündérlánnyal és tanúi lehetünk, hogyan küzdi le az élet adta nehézségeket.

²¹Csőrgéi Andrea: Városi kalandok. In: Mesecentrum.https://mesecentrum.hu/tanari/varosi-kalandok.html?fbclid=IwAR06ITWAO9QCB7ybXOLDRpxdHKHhPJhg56dQZ0dl_INISHnlNG_vVegJ11E
Letöltés: 2024.03.30.

²²Kovács Gergely: Körkérdés a tavalyi év legfontosabb történéseiről. In: Ifjúsági és Gyerekirodalmi Centrum.<https://igyic.hu/mediatar/interjuk/korkerdes-a-tavalyi-ev-legfontosabb-torteneseirol-2.html> Letöltés: 2024.03.30.

²³Gombos Péter (2013): Merre tart a mese? In: Uő: *Dobj el mindent, és olvass!* Budapest. Pont Kiadó.

²⁴Varró Dániel (2016) *Túl a Maszat hegyen*. Budapest, Kolibri Kiadó.

²⁵Varró Dániel (2017): *Akinek a lába hatos*. Budapest Kossuth/Mojzer Kiadó.

²⁶Varró Dániel bemutatása. In: Varró Dániel honlapja. <https://www.varrodani.hu/hu/eletrajz/>,
Letöltés: 2024.01.02.

²⁷Varró Dániel (2016): *Szívdesszert*. Budapest, Jelenkor kiadó.

²⁸Varró Dániel (2018): *Mi lett hova?* Budapest, Jelenkor kiadó.

²⁹Berg Judit (2021): *Hisztimesék*. Budapest, Ecovit Kiadó.

³⁰Berg Judit szerzői oldala.<https://www.bergjudit.hu/hisztimesek> Letöltés: 2024.01.04.

³¹Berg Judit (2020): *Rumini*. Budapest, Pozsonyi Pagony.

³²Berg Judit (2021): *Micsoda időben*. Budapest, Pozsonyi Pagony.

Lackfi János kisgyermeknek szóló *Kövér Lajos színre lép*³³ című kalandregénye érzékenyítésre is használható. A kövér főhős, aki egyedül elszeparáltan éli mindennapjait, segítséget kap Sovány Lacitól, aki a segítség közben megerősödik, megtalálja hivatását. Így kölcsönösen segít egymásnak a két társadalom peremére került ember. „*A buta felnőtt*”³⁴ című verse kötetében egy tükröt tart a felnőtteknek és őket mutatja be gyerekszemmel. „*A részeg elefánt*”³⁵ is különleges élménnyel gazdagítja az olvasót. Ötletes, vicces verseket tartalmaz autósoknak, motorosoknak, óvodásoknak és iskolásoknak egyaránt, bár lehet, hogy a szócsonkítást és magánhangzó cserét egy óvodás korú gyermek nem igazán érti és talál viccesnek. Lackfi János az idősebb korosztálynak írt nyomozós regénye a *Levágott fül*³⁶ címmel a kamaszkor és a felnőttkor közötti állapotban megrekedt fiú gondolatait meséli el.

Bosnyák Viktória *Rém jó sorozata* a nagyobb óvodásoktól a kisiskolás korosztályig szeretné megszerettetni az olvasást a gyerekekkel, sok humorral, vicces szereplőkkel. Sok regénye népszerű az általános iskolások körében, mint „*A sirály, a király?*”³⁷ hiszen egy kedves mese segítségével gyakorolhatják a „LY” –os szavakat. *A Tündérboszorkány*³⁸ című regénye egy igazi kiskamaszoknak szóló nyomozós regény, ahol megfejtik a kis Aranka titkát.

Marék Veronika talán első meghatározóbb munkája a *Kockás fülű nyúl*³⁹ rajzfilmsorozat forgatókönyvének megírása volt. A sorozat szöveg nélkül készült, képekkel, effektekkel gazdagítva. Gyermeknek szóló könyvei saját rajzaival jelennek meg. *Boribon és Annipanni*⁴⁰ sorozata nagyon népszerű a gyerekek körében. A két jó barát kedves története a bölcsődés és óvodás korosztály számára íródott egyszerű történetekkel, nyelvezettel és színes rajzokkal. Az óvodai tevékenységbe is be lehet illeszteni őket.

Számos népszerű könyve jelent meg Bartos Erikának. Nagyon sok gyerek ismeri *Bogyó a csigafíú*, a *Babóca a katicalány*⁴¹ és barátainak kedves történeteit. A „*Zakatoló*”⁴² című gyerekvers könyve a családunk egyik kedvence. Kedves verseket tartalmaz többek

³³Lackfi János (2015): *Kövér Lajos színre lép*. Budapest, Móra Könyvkiadó.

³⁴Lackfi János (2004): *A buta felnőtt*. Budapest, Móra Könyvkiadó.

³⁵Lackfi János (2009): *A részeg elefánt*. Budapest Móra Könyvkiadó.

³⁶Lackfi János (2018): *Levágott fül*. Budapest, Helikon Kiadó.

³⁷Bosnyák Viktória (2023): *Sirály a király?* Budapest. Tintató Könyvkiadó.

³⁸Bosnyák Viktória (2003): *Tündérboszorkány*. Budapest, Kolibri Kiadó.

³⁹Marék Veronika Életrajz. <https://www.marekveronika.hu/magamrol/> Letöltés: 2024.02.01.

⁴⁰Marék Veronika Életrajz. <https://www.marekveronika.hu/kategoria/boribon/> Letöltés: 2024.02.01.

⁴¹Bartos Erika (2004): *Bogyó és Babóca*, Budapest, Pozsonyi Pagony.

⁴²Bartos Erika (2011): *Zakatoló* Pécs. Alexandra Kiadó.

között a gyerekek kedvenc járműveiről, állatairól. Aki egy kis kultúráról, ország ismeretről szeretne olvasni a gyerekeknek, ajánlom a *Brúnó Budapesten*⁴³ sorozatot.

Harcos Bálint legnépszerűbb sorozata egy cserfes kislányról, Szofiról szól. Olvashatunk tüsszentésről, varázslásról, bújócskáról és szánkózásról. Hol vidámparkban, hol áruházban találkozhatunk az óvodás kislányok kedves szófogadatlan kedvencével. A sorozat eddig megjelent összes történetét tartalmazza, a *Szofi nagy képeskönyve*⁴⁴. A mesék kicsit hasonlóak egymáshoz, amit az óvodás korosztály nem biztos, hogy észrevesz. A sok hangutánzó szó nagyon feldobja a történetet. A verses formában íródott, vicces *Boszorkánycicát*⁴⁵ már az önállóan olvasni tudóknak ajánlanám, mert a vers formája, a rímek, a vers ritmusa egy kicsit könnyíti az olvasást. Felnőtteknek szóló könyve a *Naiv növény*⁴⁶ című könyve 2006-ban jelent meg. Véleményem szerint egy nehezen olvasható történet.

Meg kell említenem Dániel András kedves és vicces Kufli⁴⁷ sorozatát, melyben az uborka formák és a gyönyörű illusztráció hamar a gyerekek kedvencei lesznek. Nem szabad megfélekezni a kicsit nagyobb korosztálynak szóló boszorkányokról, *Matildról és Margarétáról*.⁴⁸

Ha a kortársművekről beszélünk, nem mehetünk el szó nélkül a Pagony Kiadó *Abszolút törti* sorozata mellett. Az olyan nagyszerű, régóta kötelező olvasmányok, mint az Egri csillagok⁴⁹, már nehezebben kötik le a mai kor gyermekeinek jelentős részét. Azokat a gyerekeket, akik úgy nőttek fel, hogy hozzászoktak, hogy ebben a világban minden gyorsan történik, folyamatos inger éri őket, ezek a történetek már nem elég eseménydúsak számukra. Hiszen a nagyon hosszú és vontatott történetek nem illeszkednek bele az ő „akciódús” hétköznapjaikba. Az *Abszolút törti* sorozat legnagyobb erénye éppen az, hogy teljesen beszippantja az olvasót, nem nélkülözi a humort, és a mai kor gyermekei számára is élvezhetővé teszi a múlt eseményeit.⁵⁰ A sorozat egyik érdekessége, hogy nem egy, hanem különböző szerzők írják a történeteket, így Berg Juditnak köszönhetően megismerkedhetünk

⁴³Bartos Erika (2017): *Brúnó Budapesten*. Debrecen Móra Könyvkiadó.

⁴⁴Harcos Bálint (2022): *Szofi nagy képeskönyve*, Budapest Pozsonyi Pagony Kiadó.

⁴⁵Harcos Bálint (2018): *A boszorkánycica*. Budapest, Pozsonyi Pagony Kiadó Kft.

⁴⁶Harcos Bálint (2006): *Naiv növény*. Budapest, Ulpius-ház.

⁴⁷Dániel András bemutatása. In: Pagony online. <https://www.pagony.hu/daniel-andras> Letöltés: 2024.02.14.

⁴⁸Dániel András (2012): *Matild és Margaréta*. Budapest, Pozsonyi Pagony Kiadó

⁴⁹Gárdonyi Géza (1901) *Egri csillagok*. (H.N.) (K.N.)

⁵⁰Labdarózsa (2023): 5 ok, amiért szerintünk a legmenőbb sorozat most az *Abszolút törti* In:

SzázholdOnline <https://www.pagony.hu/cikkek/abszolut-tortenelem-ifjusagi-regeny-weber-aniko-meszoly-agnes> Letöltés: 2024.03.28.

Petőfi⁵¹ korával. Baráth Katalin az iparosodásról⁵² írt, melynek során Dorka és Zsuzsi nem éppen felhőtlen barátságával ismerkedhetünk meg. Miklya Luzsányi Mónika kötete A kamasz király udvarában⁵³ címet viseli, melyben az 1526-os Mohácsi csatához vezető eseményekkel ismerkedhetnek meg az olvasók.⁵⁴

Megállapítható, hogy a mai modern világban kiemelt szerepet kellene biztosítani a mesélésnek. Az általam említett szerzők és műveik megismerése során rengeteg új készséget sajátítottam el, melyet gyermekeim neveléséhez is, továbbá az óvodai gyakorlatom során is adaptáltam. Úgy gondolom, hogy a mostaninál nagyobb szerepet kellene adni a kortárs gyermekirodalomnak, mert ezek a nagyszerű könyvek talán segítenének elindítani a mai gyerekeket az olvasóvá nevelés útján.

5. TASI KATALIN MUNKÁSSÁGA

Tasi Katalin Nagykanizsán született 1977-ben. Az Eötvös Loránd Tudományegyetemen szerzett jogi diplomát és lehetősége volt ösztöndíjasként 1 évig az Oszakai Egyetemen tanulni. Publikál szakmai, gyermekirodalmi és gyerekeknek szóló tudományos folyóiratokban és portálokon. A Japán Papírszínház hazai megismertetője viszonylag későn kezdett el az irodalommal foglalkozni.⁵⁵ Első gyerekkönyve, a *Mesél a világ*⁵⁶ 2006-ban jelent meg, a Magyar Napló Kiadó jóvoltából, amit az Oszakában eltöltött idő ihletett. Katalin az ezidő alatt megismert barátok gyerekkori történeteit vetette papírra, mely bangladesi, bolgár, chilei, japán, fehérorosz, thai, brazil, indiai, maláj, szenegáli történetet ölel fel.⁵⁷ A könyv különböző országok nemzeti és kulturális értékeit mutatja be a gyerekeknek. Ma már több papírszínház meséje jelent meg nemcsak magyarul, de franciául is.

A Papírszínház Magyarországon is egyre kedveltebb mesélési forma, elsősorban az óvodában és az általános iskola alsó tagozatán. „*A Japánból eredő és igen népszerű Papírszínház, a Kamishibai a mesekönyveket mintegy színházzá alakítja. A fakeretben mozgatható nagyméretű lapok segítségével a mesélő, a gyerekekkel szembefordulva, a lapok*

⁵¹Berg Judit (2023): Szélvésztől kergetve. Budapest: Pozsonyi Pagony Kiadó Kft.

⁵²Baráth Katalin (2023): Gőzgépek és pompon lányok. Budapest, Pozsonyi Pagony Kiadó Kft.

⁵³MiklyaLuzsányi Mónika (2022): A kamasz király udvarában. Budapest: Pozsonyi Pagony Kiadó.

⁵⁴Labdarózsa (2023):5 ok, amiért szerintünk a legmenőbb sorozat most az Abszolút töri.In:

SzázholdOnline<https://www.pagony.hu/cikkek/abszolot-tortenelem-ifjusagi-regeny-weber-aniko-meszoly-agnes>
Letöltés: 2024.03.28.

⁵⁵Tasi Katalin bemutatása. In: Csimota.hu. https://csimota.hu/product_author/tasi-katalin Letöltés: 2023.11.13.

⁵⁶Tasi Katalin (2006): Mesél a világ. Budapest, Magyar Napló Kiadó.

⁵⁷Nagy lehetőség egy kis dobozban-interjú Tasi Katalinnal a papírszínházról.<https://www.prae.hu/article/13380-nagy-lehetoseg-egy-kis-dobozban/> Letöltés:2023.09.15.

mozgatásával, az ebből eredő játékkal és ennek drámai hatásával igazi színházi élménnyé változtatja a hagyományos meseolvasást. E technika segítségével mindenki által jól láthatóvá válnak a képek, a figyelem egyszerre tud az illusztrációkra és a mese szövegére irányulni, a mesélő pedig a lapok hátulján olvasható szöveget kellő hatással tudja előadni közönségének.”⁵⁸Tasi Katalin 2016-ban megjelent *Vízcepp*⁵⁹ című meséjét kislánya ihlette,⁶⁰ aki nagyon nyitott és érdeklődő volt a természettudományos ismeretek iránt. A mese a víz természeti körforgását meséli el a gyerekeknek. Gyönyörűen bemutatja, hogy lesz a vízcseppből harmat, pára majd újra vízcsepp. Az ismeretterjesztő tartalom mellett segíthet a gyermeknek a szülőtől való leválás során kiváltott érzelmek feldolgozásában is, hisz az anya, a folyó is segített elindulni a *Vízcepp*nek felfedezni a világot, megismerni saját korlátait, vágyait, a világot és mikor hazaért, selymesen ringatta. A gyerekek is bárhol járnak a világban, tudják, hogy édesanyjukra mindig számíthatnak. A mesében a gyermek leválása mellett megjelenik a szülői elengedés is. Azért nem nevezhetjük pusztán természettudományos tartalommal bíró mesének, mert megjelenik benne a pszichológiai mondanivaló is. Maros Krisztina rajza által egy nagyon igényes, esztétikus illusztráció készült hozzá.

Tasi Katalin első papírszínház meséje „*A soknevű macska*”⁶¹. Nagyon kedves történet egy macskáról, akit több család is „befogadott”. A szeretettel teli humoros mese, nem csak a szeretetről szól, de egy tanító mese is az állattartás témaköre kapcsán is be lehet illeszteni egy-egy tevékenységbe. Vicces volt átélni, amikor azonosulni tudtam „Nemár” anyukával. A soknevű macskát követte következő papírszínház technikára írt meséje, a *Vízcepp karácsonya*.⁶² Érdekesség, hogy a sokunk által megismert és megszeretett Cilu találkozik a kis *Vízcepp*vel. Ezzel is jól szemlélteti a mesék átjárhatóságát, hisz két mesének különböző karaktereit ársítja és mutatja be egy újabb történetben. Az új világban Cilu, aki régen. A soknevű macska volt, megtartotta a mesélő szerepét, míg a kíváncsi *Vízcepp* is hozta a saját karakterét. Hasonlóság lehet a szereplők között, hogy Cilu több nevet, *Vízcepp* pedig több alakot, formát tudhat magáénak.

⁵⁸Papírszínház leírás. In: Csimota honlapja: <https://csimota.hu/papirszinhaz-leiras> Letöltés: 2023.09.15.

⁵⁹Tasi Katalin (2016): *Vízcepp*. Budapest, Csimota Könyvkiadó.

⁶⁰„Mindig válaszolni kell a gyerek kérdéseire, mindegyikre, akár százszor is”- Interjú *Vízcepp* című Papírszínház-mesénk szerzőjével, Tasi Katalinnal. In: csimota.hu. <https://csimota.hu/mindig-valaszolni-kell-a-gyerek-kerdesekre-mindegyikre-akar-szazszor-is-interju-vizcepp-cimu-papirszinhaz-mesenk-szerzojével-tasi-katalinnal?fbclid=IwAR2HyMiflji-J4JUzch-HdYLdV76VBiRX6n3-phaJ2RKrqSZ52hNhB060pI> Letöltés: 2023.09.15.

⁶¹Tasi Katalin (2017): *A Soknevű macska*. Budapest, Csimota Könyvkiadó.

⁶²Tasi Katalin (2021): *Vízcepp karácsonya*. Budapest Csimota Könyvkiadó.

Az elfogadást segítő érzékenyítő mesekönyvét, *A homlokklakót*⁶³ 2022-ben az Év gyermekkönyve díjra jelölték. Ahogy a legtöbb szülőnek, Katalinnak is fontos, hogy a gyermekek biztonságos, nyugodt légkörben éljenek, emiatt is foglalkozott éveken át gyermekjoggal, illetve végzett sérülékeny helyzetben lévő emberek jogaival kapcsolatos alapjogvédő munkát.⁶⁴ Részben emiatt ír kifejezetten gyermekeknek szóló történeteket, verseket.⁶⁵ Munkám során a napokban vettem észre, hogy mennyire szükség van ilyen könyvekre. Egy kis falusi óvodában dolgozom, ahol a gyerekek többsége halmozottan hátrányos helyzetű. Egyre többet piszkálják egymást elsősorban külsejük miatt. Több kisgyermek nevelőszülőnél él, van, aki dadog, van, aki erősebb testalkatú, a minap is beszédtema volt ez a csoportban. Ezért gondoltam arra, hogy a csoportomba is be fogom vinni ezt a könyvet a gyerekeknek ezzel remélve, hogy egy kis megértést, toleranciát és együttérzést tanulnak és a jövőben egy kis empátiával fordulnak társaik és más emberek felé.

Nagy hatással volt az írónőre Kiss Ottó *Csillagszedő Mária*⁶⁶ című kötete. *A Lányka, a tükörben*⁶⁷ című verses kötete a Pagony kiadó által meghirdetett meseíró pályázaton Aranyvackor különdíjas lett. Első verses kötetét a gyermekkorát meghatározó emlékek, érzések, gondolatok, veszteségek ihlették. Ez egy svéd típusú verses kötet, ami nem klasszikus rímbe szedett verseket tartalmaz, hanem prózaverseket, melyből hiányzik a rím és a ritmus.⁶⁸ Egyszerű nyelvezetű, néha komoly, máskor vicces hangvételű és gyermeki monológot tartalmaz. A lányka a tükörben szereplője Katalin, édesanyja és nagymamája és kicsit mindannyiunk, aki keresi a helyét a világban, egy kicsit törődik önmagával, figyel magára, és az őt körülvevő világról elmélkedik. Gyermekeket és felnőtteket egyaránt

⁶³Tasi Katalin (2021): *Homlokklakó*. Budapest, Csimota Könyvkiadó.

⁶⁴„A méltó gyerekkorban hiszek” Interjú Tasi Katalinnal. In: Százhold Online. <https://www.pagony.hu/cikkek/tasi-katalin-lanyka-tukorben-interju-vers-kepeskonyv> Letöltés: 2023.11.12.

⁶⁵„A méltó gyerekkorban hiszek” Interjú Tasi Katalinnal. In: Százhold Online. <https://www.pagony.hu/cikkek/tasi-katalin-lanyka-tukorben-interju-vers-kepeskonyv> Letöltés: 2023.11.12.

⁶⁶„A méltó gyerekkorban hiszek” Interjú Tasi Katalinnal. In: Százhold Online. <https://www.pagony.hu/cikkek/tasi-katalin-lanyka-tukorben-interju-vers-kepeskonyv> Letöltés: 2023.11.12.

⁶⁷Tasi Katalin (2022): *Lányka, a tükörben*. Budapest Pagony Kiadó.

⁶⁸Tasi Kata(2022). In: ESTV – Vác és térsége televízió. Hazai magazinműsor. <https://www.facebook.com/watch/?v=741494580333977> Letöltés: 2023.09.15.

megerintő versei melegséget árasztanak a szívünkbe, egy kicsit segít visszarepíteni az olvasót a saját gyerekkorába.⁶⁹

6. A VÍZCSEPP CÍMŰ MESE BEMUTATÁSA ÉS FELHASZNÁLHATÓSÁGA

Tasi Katalin „*Vízcepp*” című meséje 8 évvel ezelőtt jelent meg. A papírszínház technikára íródott mese a víz körfogását meséli el a gyerekeknek, oly módon, hogy az számukra is érthető és könnyen megjegyezhető legyen. Kerüli a bonyolult tudományos összefüggéseket, egyszerűn fogalmazza meg a tényeket. A mesében a kíváncsi főhős bátran elindul világot látni, hogy megismerje az őt körülvevő világot, önmagát, saját képességeit és korlátait. A kaland végére már természettudományos ismeretek birtokában, megerősödve tér haza édesanyjához. Másik mondani valója a szülői elengedés, az, hogy mennyire fontos a gyermekünkbe vetett bizalom, a szülőről, gyermekről való leválás. Ahogy gyermeknek is el kell kicsit engedni a szülei kezét, úgy minden szülőnek el kell egy kicsit szakadni a gyermekétől, szerencsére nem örökre, mert a gyermek rendszeresen visszatér a szeretett családjához. Tulajdonképpen ez az élet rendje egy másik körforgás a mesében, csak ez a természettudományos tartalom helyett egy érzelmi töltött ad. A mese szövege nagyjából azonos szövegrészekből áll, és a jelenetek jól elkülönülnek egymástól. A víz körforgása folyamatának megismerése mellett fejlődik, a gyermekek szókincse, új szavakat, fogalmakat tanulnak, mint például az eső, a felhő, a harmat, a köd, pára.

A papírszínház lapjait Maros Krisztina illusztrátor és grafikus aprólékos, de a fontos részleteket kiragadó színes rajzai teszik még élményszerűbbé. A lapokat a kék-zöld és a sárga-piros gyönyörű színei teszik igazán esztétikussá. Krisztina tipográfus szakon diplomázott, munkáiban a grafitceruzával rajzolt képeket keverte festett felületekkel és számítógépes technikákkal. Első mesekönyv illusztrációját 2010-ben „Varró Dániel: *Akinek a lába hatos*” című könyvéhez készítette. Első saját könyve a Tücsök a Holdon is ebben az évben jelent meg, mely egy nemzetközi pályázaton dobogós helyet szerzett.⁷⁰

⁶⁹„A méltó gyerekkorban hiszek” Interjú Tasi Katalinnal. In: Százhold Online <https://www.pagony.hu/cikkek/tasi-katalin-lanyka-tukorben-interju-vers-kepeskonyv> Letöltés: 2023.11.12.

⁷⁰Hlavacs: Maros Krisztina bemutatása. In: foxbooks.hu <https://foxbooks.hu/2018/09/28/maros-krisztina/> Letöltés: 2023.12.27.

Úgy gondolom, hogy ha egy könyvről beszélünk, az illusztrálás nem kap akkora jelentőséget, mint amekkorát érdemelné. Számomra is újdonság volt, hogy milyen sok jó gyermekkönyv illusztrálása fűződik Maros Krisztina nevéhez. A gyerekek is nagyon felfigyelnek a színes rajzokra, képekre és jó ízlést formáló jelentőséggel bírnak.

6.1. A MESE FELHASZNÁLHATÓSÁGA AZ ÓVODAI NEVELÉS SORÁN

A *Vízcsepp* című mesében szereplő környezeti elemek nem teljesen ismeretlenek a gyerekek számára, hisz a való életükben is találkoznak velük, bár a létrejöttükről, kialakulásuk okáról nem minden esetben tudnak. Az óvodában nagy hangsúlyt fektetünk a környezeti nevelésre, hogy a gyerekek életkori és egyéni sajátosságaikhoz igazodva ismerjék meg az őket körülvevő világ jellemzőit, törvényszerűségeit. A környezeti nevelés egy tervszerű, tudatos személyiség formálás, környezet megvédése mellett a környezettel való együttélésre tanít. A mese elsősorban a környezeti nevelés során alkalmazható legjobban az óvodai nevelésben, hisz a víz körforgását gyerekek számára érthető módon mutatja be, de matematikai tartalmáról sem szabad megfeledkeznünk.

A matematikai nevelés során olyan fogalmakkal, ellentétpárokkal ismerkedhetnek meg a gyerekek, mint a könnyű-nehéz vagy az erős – gyenge. Az anyanyelvi nevelés alkalmával is jól felhasználható a mese. A tevékenység során bővül a gyermek szókincse, fejleszti a képi gondolkodást, szövegértést, metakommunikációt. A mozgásos-, vizuális és ének-zenei tevékenységek alkalmával is felhasználható a mese. A tevékenységek tervezése során én először mindig az anyanyelvi részt tervezem meg. Egy jó mese kiválasztása számomra megkönnyíti a tervezési folyamatot. A „*Vízcsepp*” című mesét nagyon jól fel lehet használni a „Víz Világnapja” és a „Környezetvédelemmel” kapcsolatos projektek során.

A következő tevékenységek során építeném be a „Víz Világnapja” kapcsán:

- Verselés, mesélés
- Külső világ tevékeny megismerése- matematikai tartalommal
- Külső világ tevékeny megismerése- környezeti tartalommal
- Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

6.1.1. A VERSELÉS, MESÉLÉS TERVEZETE

Tevékenység vezetője:Rohonczi Zsófia óvodapedagógus hallgató

Csoport: nagycsoport

Tevékenységi forma: mesélés (papírszínház előadás)

Tevékenység ideje: 2024.03.21.

Tevékenység tartalma/témája: Tasi Katalin: Vízcsepp

A tevékenység előzménye: Asztali játék: Csepereg az eső

A tevékenység célja: A vízről szerzett ismeretek átadása az irodalom eszközével. A mese által a víz körfogásának megismertetése, tudatosítása a gyerekekben. a gyermekek következtetéseiket bátran fogalmazzák meg. A mese élményszerű bemutatásával esztétikai ízlésük alakítása, irodalmi nevelés, irodalmi élménynyújtása, érzelmi hangulatkeltés a mese befogadásához. Bővüljön ismeretük a víz témakörében. Szókincsbővítés, mesetudat elősegítése.

A tevékenység feladatai:

Nevelési feladatok:

- Esztétikai élmény nyújtása színes előadásmóddal, a mese hangulatának érzékeltetésével, valamint a metakommunikációs eszközök alkalmazásával. Érzelmi, erkölcsi nevelés környezeti tartalommal, hiszen a mese a víz körforgását mondja el a gyerekeknek úgy, hogy számukra érhető legyen. A mindennapi mese, a közös együttlétek alkalma, mely elősegíti a közösségi érzést.

Didaktikai feladat: mesetudat elmélyítése, kitartó figyelem erősítése

Képesség - és készségfejlesztés: szókincsbővítés, képi gondolkodás fejlesztése, szövegértés, metakommunikáció fejlesztése. Ok-okozati összefüggések meglátása a tevékenység során. Képszerű látásmód fejlesztése a mesét megjelenítő színes képek segítségével. Figyelmük, logikus gondolkodásuk, nyelvi kifejezőképesség alakulása a tevékenység által.

Alkalmazott módszerek, eljárások: szabadjátékból indított motiválás, irodalmi élménynyújtás, bemutatás, beszélgetés, magyarázás, gyakorlás, ismétlés, értékelés

Eszközök: Papírszínház keret, papírszínház lapok

A mese kidolgozása:

- **I. Szervezési feladatok:** Szabad játéktevékenység (babaszoba, babakonyha, családos, orvosos szerepjáték). A mese helyszínének kialakítása, szőnyegen elpakolás, papírszínház keret előkészítése. Papírszínház lapok előkészítése. 4 perc
Kötetlen szervezeti keret. Ahhoz, hogy a gyerekek kényelmesen hallgassák a mesét, szükség van a tér kialakítására. A tér kialakítását már a reggeli órákban kezdem a dadus és a pedagógiai asszisztens segítségével.
- **II. Motiváció:** Előveszem a kis filmből készült vízcsepp bábót. Sziasztok, gyerekek! Tudjátok, ki vagyok? (vv.:Igen, egy vízcsepp) FigyeljeteK, mert most elmesélem az én születésem történetét. 5 perc
Beszélgetés a nyuszival: bevonom a gyerekeket is. Fontos a hangulati ráhangolás.
- **III. Mese bemutatása:**15 perc

a. Bevezetés: **Tasi Katalin: Vízcsepp**

Egy kora tavaszi reggelen nagyot nyújtózva felébredt egy vízcsepp a lassan hömpölygő folyó medrében.

- Milyen selymes és puha itt minden –gondolta, és ringatózott tovább a mélyben.
- Mi az a fényesség odafent?- kérdezte.
- A felszín. – suttogta anyja, a folyó.
- Úgy megnézném. – sóhajtotta a fenti nagy világosságot láttán, és egyre csak feljebb kíváncskozott.
- Menj hát!- duruzsolta a folyó és egy apró hullámmal a felszínre segítette.

A vízcsepp a folyó felszínén ringatózott tovább és ámulva szemlélte hol a partot, hol az eget. A szél a vízhez hajított egy fűszálat, a vízcsepp pedig belekapaszkodott és a következő gondolattal már kint is volt a parton. *Artikulálva, kissé emelkedett hangnemmel kezdem a mesét, hogy minden gyerek rá figyeljen, akit érdekel a mese.*

b. Bonyodalom:

A fűszál tetején lengedezve körülnézett. Az esti szellő hűvösen fúj, és ameddig csak ellátott, fűszállak ringatóztak mindenütt. Fázott, mozdulni is alig bírt, mintha megállt volna körülötte a világ, minden homályos lett, mozdulatlan és csendes. Így lett belőle harmat. Szorosan a fűszálhoz simult és kíváncsian várta, mi fog történni. Sokáig kellett várakoznia, ám egyszer csak derengeni kezdett.

A hangomat a szereplők életkorához és hangulatához igazítom. A szerkezeti részek különállását jól érzékeltetem a gyerekekkel. Kisebb szüneteket tartva közöttük. A beszédképesség fejlesztésének érdekében végig jól érthetően artikulálva beszélek. A mesélő szereplőnél hangom nyugodtabb, lassabb. Az irodalmi befogadás, a figyelem fenntartása érdekében a szövegfonetikai eszközökkel (hangsúly, hanglejtés, beszédfekvés, hangtempó) színesítem az előadásomat és az arckifejezésem, mimikám is gazdagítja azt.

c. Kibontakozás:

Aztán hirtelen kivilágosodott az ég, és ezer villódzó sugarával előbújt a nap.

- Milyen jólesően melenget. –örvendezett.

Könnyű lett szállni akart, így lett belőle pára. A nap egyre hevesebben tűzött, a vízcsepp a domb felett találta magát. Végül az egész mező felett és 100 darabra szakadva repült, egyre csak repült mindenfelé.

- Milyen könnyű vagyok. – mondta csilingelve.

Később pedig ezt kiállította, mélyen zengő hangon:

- Milyen erős vagyok. - lelkendezett, nevetett és repült egyre feljebb.
- Ó milyen hatalmas vagyok. Látok minden fűszálat, ezer virágot. Amott lent kanyarog a folyó, az édesanyám.
- De ahogy közelebb ért a Naphoz már azt gondolta:
- Ó, jaj, milyen kicsi vagyok. - hiszen látta, hogy a mindenséghez, a nagy kerek éghez képest mennyire apró.

De csak repült, mindig csak repült feljebb. Más vízcseppek is voltak odafent, akik hencegve keltek versenyre egymással. A Naphoz közeledve nagy fényesség kerekedett és tűzvész szerű hőség tombolt. A vízcsepp egyre csak fogyott, zihált és szomjazott. Mégsem tudott megállni, valami egyre csak sodorta, húzta, vont, taszította felfelé. Végképp elfáradt. Felkérdezkedett egy felhőre és leroskadt. Szuszogott, majd egy nagyot kortyolt egy felhőből. Egy másik kiszáradt csepp szállt el mellette. Elkapta, maga mellé húzta és megitta a felhőből. Aztán lehullott még egy, és még egy. A vízcsepp valamennyit elkapdosta, megitta őket a pihegő vízcseppek pedig csak egyre gyűltek, gyűltek, a felhőn. Egy idő után már annyian voltak, hogy egymásba kellett kapaszkodniuk, ha nem akartak leesni.

A lapok mozgatásával, az ebből eredő játékkal az érdeklődés fenntartása.

d. Tetőpont:

A felhő azonban nem nézte jó szemmel a gyülekezést.

- Nehezek vagytok! Szálljatok le! – morgolódott, és jól megrázta magát.

Odalent ekkor, dörrent egy nagyot. Az ijedősebb cseppek sikítva ugráltak le róla. a mezőn ekkor elkezdett szemerkélni az eső. A vízcsepp is lenézett és újra meglátta a folyót odalent. Egészen felbátorodott a hazatérés gondolatától és mintha csak ugróiskolázna nevetve leugrott a felhőről. Így lett belőle eső.

e. Megoldás:Hullott, hullott, haza hullott egyenesen az édesanyja karjaiba. A folyó átölelte, tovaringatta a mederbe, hogy pihenjen, és kelljen újra ezer útra. Ringjon el, egészen a tengerig. Szelje át kerek e világot. Járjon be sós vizű tengereket, édesvizű folyamokat, tiszta forrásokat, halastavakat, legyen pára, köd harmat, jég, hó, dér vagy eső és szaladjon, repüljön, lebegjen, hulljon kedve szerint. Hulljon! Hulljon! Mindig csak hulljon! Akár a te tenyeredre!
A mese végeztével lelassítom a beszédtempómat, a hangomat igyekszem lehalkítani. Biztosítom, a mese után a következő foglalkozásra a lehetőségeket. Visszavezetés a játékba: A bevezetéshez használt vízcsepp bábút megmutatom a gyerekeknek. Ha szeretnétek, játszhattok vele a korábban épített tónál. Az asztalra is készítettem sablont, kivághattok magatoknak is kis vízcseppeket.

6.1.2. AKÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE -TERVEZET környezeti tartalommal

Óvodapedagógus neve:Rohonczi Zsófia óvodapedagógus hallgató

Foglalkozás ideje: 2024. március 22.

Csoport összetétele: nagycsoport

Foglalkozás helyszíne: csoportszoba

Foglalkozás feldolgozása: új ismeretet nyújtó, ismétlő

A foglalkozás anyaga: Víz körforgása

A foglalkozás szervezeti formája: kötetlen

Tevékenység előzményei: Tasi Katalin: Vízcsepp című meséje

A tevékenység célja: A víz körforgásának megismerése. A gyermekeket körülvevő világ személyes megtapasztalása, ismeretek szerzése a víz fontosságáról, védelméről. A gyerekek környezettudatos magatartásának kialakítása, környezetvédő magatartás megalapozása, fejlesztése.

Képesség és készségfejlesztés:

- értelmi képességek fejlesztése, gondolkodás, figyelem,
- általános ismeretek bővítése, szókincsbővítés,
- anyanyelvi és verbális képességek, kifejezőkészség,
- szociális képességek, együttműködési képesség, önértékelés, önbizalom fejlesztése,
- egymásra figyelés,
- együttműködés, társas kapcsolatok alakítása.

Alkalmazott módszerek, eljárások: magyarázat, segítségnyújtás, gondolkodtatás, beszélgetés, ellenőrzés, gyakorlás, dicséret, értékelés, bemutatás

Eszközök: papír téglák, kék anyag, nádas, fűszálak, műanyag halak, műanyag kacsák, vízcseppek filcből, nap filcből, felhő filcből.

Tevékenység kidolgozása:

- I. Szervezési feladatok:** Szellőztetés, az eszközök előkészítése, a szabad játékhoz biztosítani a megfelelő helyet. *Kötetlen munkaforma, a gyermekek aktív részvételére számítok.*
- II. Motiváció:** tótelepítés, filc fűszálak, filc nád, filc vízcseppek, filc felhő, filc napocska

A téma kitűzése: Gyertek gyerekek, telepítsünk egy szép nagy tavat ide a csoportszobába! Arra gondoltam, a tó partját kirakhatnánk ezekből a téglákból. Rendben, ügyesek vagytok, a tópart elkészült. Mi a legfontosabb dolog, ami kell egy tótelepítéshez? (vv.: víz) Igen, miből tudnánk ide vizet tenni? (vv.: abból a kék anyagból) Így van, akkor most, hogy a tavunk elkészült, tegyük bele és köré élőlényeket is. Milyen növény él a tóparton? (vv.: nád, fű) Ügyesek vagytok. Keressünk valamit, ami hasonlít a nádasra és a fűre? (vv. Ott egy nád) Nagyon jó! Milyen állatok élnek a tóban? (vv.: halak, kacsák) Akkor tegyük bele kiskacsákat és halakat is. *Érdeklődés felkeltése, beszélgetés a vízi élővilágról. Együttműködés, társas kapcsolatok erősítése, gondolkodás, emlékezet, türelem fejlesztése.* Tudjátok, miből van a víz? (vv.: nem) A víz apró molekulákból, kis vízcseppekből áll. Ekkor filcből készült vízcseppeket tesztek a tóba. Itt a tóban ringatóznak a vízcseppek. Jaj, úgy érzem, mintha kicsit fújna a szél. A szél hangját kezdem utánozni, bízva abban, hogy a gyerekek is velem tartanak. Aztán egy kicsit megmozgatom a parti növényzetet, amire egy vízcseppet tesztek a tóból. A szél még mindig fújj, és ez a vízcsepp nagyon fázik, hogy már harmattá alakult. Szerencsére

már elállt és előbújt a napocska, aki felmelegítette a harmatot és párává változtatta. A Nap meleg sugarai a kispárát felszívták a felhőbe. Mikor már sok vízcsepp van a felhőben, a felhő elengedi őket és leesnek a felhőből. Az esőcseppek lehullnak a földre, tavakba, folyókba, tengerekbe. Ha sok eső esik, akkor sok víz lesz a tóban, ha nagyon sokáig nem esik csak süt a Nap és szárazság van, akkor a tó vízszintje alacsony lesz. *Folyamatosan dicsérem őket. Mindenkit végig hallgatok, aki szeretne valamit mondani.* **Befejezés:** Tudjátok miért fontos nekünk a víz? (vv.: hogy tudjunk inni, fürdeni, mosni) Így van, ügyesek vagytok. Mivel a víz az életünkhöz nélkülözhetetlen, ezért nagyon kell rá vigyáznunk. Hogy tudunk vigyázni a vízre? (vv.: elzárjuk, a csapot kézmosásnál, fogmosásnál, nem dobálunk bele szemetet) Nagyon ügyesek voltatok! Akkor mindenki figyeljen egy kicsit erre és tegyünk egy kicsit a víz védelmében. *Víz élővilágának ismerete, figyelem, megfigyelő és koncentráció képességfejlesztése.* Nézzétek, hoztam nektek kis hajókat, amiket betehettek a tóba és tudtok velük játszani. Vagy ha valaki szeretne színezzni az asztalon vannak a színezők is.

6.1.3.A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE TERVEZET- Matematikai tartalommal

Óvodapedagógus neve: Rohonczy Zsófia óvodapedagógus hallgató

Foglalkozás helye: Bolhó Óvoda

Foglalkozás ideje: 2024.03.23.

Foglalkozás tárgya: Környező világ tevékeny megismerése - Matematikai tartalmak

Foglalkozás előzménye: Tasi Katalin: Vízcsepp című meséje

Foglalkozás anyaga: Ellentétpárok-lufival szemléltetve

Foglalkozás szervezeti formája: játékos fejlesztés

Foglalkozás típusa: részben új ismeretet közlő, gyakorló

Korcsoport: nagycsoport

A foglalkozás célja: A gyermekek érdeklődésének felkeltése a matematikai jellegű problémák iránt, gondolkodásuk fejlesztése, a matematikai szemléletmód megalapozása. A gyermekek eddigi matematikai tapasztalatainak feldolgozása, rendszerezése bővítése. Tapasztalatszerzés az ellentétpárok gyakoroltatásával, számlálás, halmazalkotás.

A foglalkozás feladatai:

Didaktikai feladatok:

- Meglévő matematikai ismeretek (ellentétek, azonosság, különbségek) megfigyelése, elmélyítése, bővítése, alkalmazása játékos helyzetben
- Tapasztalatszerzés a halmazképzés, a halmazok számosságának megállapítása, számlálás, összehasonlítás, szétválogatás műveletek gyakorlása során.
- Problémamegoldó gondolkodás fejlesztése

Képességfejlesztés:

- Érzékelés, észlelés fejlesztése tapasztalatszerzésekkel.
- Figyelem fejlesztése: megfigyelőképesség fejlesztése, koncentráció a játékok során.
- Türelem, tolerancia fejlesztése, önmagával, társaival és az óvodapedagógussal szemben.
- Ismeretek felelevenítése, új ismeretek átadása; gondolkodásra késztetés, számoljanak 8 elemszámig.
- Becsléssel, számolással, állapítsák meg a több-kevesebb-ugyanannyi relációkat.
- Használják megfelelően ezeket a matematikai fogalmakat.
- Beszédfegyelemre való törekvés: hallgassuk meg egymást türelemmel, ne vágjanak egymás szavába.

Nevelési feladatok:

- érthető, egész mondatok alkalmazása;
- szókincs bővítés;
- saját gondolatok kifejtése, közlése.

Foglalkozás módszerei:

játék, beszélgetés, magyarázat, megfigyelés, cselekedtetés, szemléltetés, gyakorlás, ellenőrzés, értékelés, dicséret.

Tárgyi koncepció:

- Matematika: tárgyak számlálása; halmazalkotás

A foglalkozás során használt eszközök:

- kék és fehér lufik
- műanyag karikák

I. Szervezési feladatok:

A csoportszoba szellőztetése. A szükséges eszközök előkészítése. A szabadjátékhoz megfelelő hely biztosítása.

II. Motiváció:

A Vízcsepp című mese meghallgatása után az előző nap épített tóba különböző színű méretű és súlyú lufi vízcseppeket teszek.

Értelmi képességek fejlesztése: gondolkodás, figyelem fejlesztése

III. A téma kitűzése (célkitűzés, feladat megértetése):

Nézzétek gyerekek mennyi vízcsepp lett ebben a tóban. Nézzétek meg őket! Ha szét kellene válogatni őket, mi alapján tudnánk szét válogatni? (vv.: kék, fehér, kicsi nagy) Igen, ügyesek vagytok. Tudjuk őket csoportosítani szín, méret és súly szerint. Ezekben a lufikban nem levegő van, hanem víz. Ezért óvatosan, nehogy kilyukadjon. Mindenki emeljen fel egy kicsi és egy nagy lufit. Megtudjátok mondani mi a különbség közöttük?(vv.: az, hogy a az egyik nehezebb, a másik könnyebb). Nagyon ügyesek vagytok. Hoztam pár karikát. egyesével, aki a nevét hallja hozzon ide két vízcseppet, lufit és tegye a megfelelő karikába. (méret szerint) Rendben, ügyesek vagytok. Most pedig számoljuk meg, hogy melyik karikába mennyi lufi van. Melyik a több? X kérlek,gyere ide és vegyél ki mindegyik karikából egy lufit. Ha a méretét nézed, mit tudsz róla elmondani? (vv.: ez kisebb, ez nagyobb) Ügyes vagy. Y gyere légy szíves te is vegyél ki 1-1 lufit. Ha a súlyát nézzük, mit tudsz róla elmondani?(vv.: nehéz, könnyű) ügyes vagy. Elmondhatjuk, hogy a kék karikában kicsi, a fehérben pedig a nagy lufik vannak. Pont az ellentétje. Azt is elmondhatjuk, hogy ezekben a karikákban a könnyű, ebben pedig a nehéz lufik vannak. Szintén az ellentétje. A kék karikában lévő lufik mérete különbözik? (vv.: nem, egyformák.) igen azonos méretűek. Nagyon ügyesek voltatok.

Megfigyelő képesség. Érzelmi, akarati tényezők fejlesztése: Önfegyelem, Értelmi képességek fejlesztése: következtetés, Pozitív megerősítéssel gyermekek önbizalmának megerősítése.

IV. Befejezés:

A gyermekek értékelése. Visszavezetés a játékba: Akinek van kedve, játszhat a tónál, vannak itt levegővel teli lufik, vízcseppek azokat is elvihetitek a tóba. Az asztalra is tettem ki gyurmát formázhatunk vízcseppeket is. Ki miben volt ügyes?

6.1.4. A RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA TEVÉKENYSÉGTERVEZETE

Foglalkozás helye: Bolhó óvoda

Korcsoport/Osztály: nagycsoport

Foglalkozó neve: Rohonczy Zsófia óvodapedagógus hallgató

Foglalkozás ideje: 2024.03.24.

Foglalkozás előzménye: Tasi Katalin: Vízcsepp meséje

Foglalkozás tárgya: Vizuális nevelés

Alkalmazott technika: vágás, ragasztás

Foglalkozás típusa: gyakorló,

Foglalkozás szervezeti formája: kötött

Anyagok, eszközök: papírtányér, olló, ragasztó, fekete filc, vatta, színes papír

Környezet kialakítása: hagyományos elrendezés

I. Foglalkozás feladatai:

Didaktikai feladat: A víz körforgásának folyamata ragasztással,⁷¹ vágással.

Nagycsoportosok: Egyedül rajzolnak, váganak és ragasztják a tányérra az elemeket.

Motiválás szemléltetés:

verstanulás: Gazdag Erzsike: Nyári eső

Képességfejlesztési feladatok:

Szem-kézkoordináció fejlesztése: vágás, ragasztás megfigyelése, gyakorlása során.

Vizuális helyzet, vizuális memóriafejlesztése: mintadarab felidézése során

Érzékelés-észlelés fejlesztése: formaérzékelés, alaklátás

Emlékezet fejlesztése: a víz körforgásának felidézése (folyamat)

Figyelem fejlesztése: a technikák bemutatásánál

Testséma fejlesztés: kéz, ujj, tenyérmegnevezésével.

kreativitás, véleményalkotás, formálás saját és társ munkájáról, így beszéd-készség, kifejező-készség, szókincsfejlesztés, megfigyelő és koncentráló képességfejlesztése, hasonlóság, azonosság, különbség felismerése, leképzése, létrehozása;

⁷¹ Suchmann Barbara ötlete. In: pinterest: <https://hu.pinterest.com/pin/12384967719669217/> Letöltés: 2023.01.04.

esztétikai érzékenység fejlesztése;az alkotó tevékenységek tartalmának és minőségének fejlesztése;

I. Nevelési feladatok:

Közösségi nevelés: közös tevékenység öröme, egymásra figyelés, egymás munkájának megcsodálása, türelem, tolerancia, kitartásra való ösztönzés életkorukhoz mérten.

Estétikai nevelés:igényes munkák elkészítésére való ösztönzés, az elkészült munkák izléses elhelyezése. A víz körforgásának elmélyítése az elkészült munkák segítségével.

Erkölsinevelés:türelem,alkalmazkodóképességfejlesztéseegymáskivárásával,segítségnyújtás kivárásával, munkáik befejezésének kivárásával.

Érzelmi nevelés:derűs hangulatra való törekvéssel, hiszen a kis Vízcsepp is nagyon boldog volt mikor visszatért édesanyjához, a folyóhoz.

Anyanyelvnevelés: beszélgetnek közben, mondókákat, verset mondanak, segítséget kérnek.

Egészséges életmódra nevelés: szokásalakítás, ha elkészültek a munkáikkal, mossanak kezét.

II. A foglalkozásmódszerei:

Bemutató: rajzolás, vágás, ragasztás.

Magyarozat: szükség szerint.

Cselekedtetés: folyamatos tevékenykedtetés.

Gyakorlás: az alkalmazott technikák során.

III. Tárgyi koncentráció:

Ének-zene:gyermekdal (Esik az eső...),

Irodalom:mondóka, vers, mese(Gazdag Erzsi: Nyári eső),

Környezetismeret:a víz körforgásának felidézése,

Matematika: kisebb-nagyobb, több-kevesebb.

IV. Értékelési szempontsor:

színek használata,

eszközhasználat,technikai fogások elsajátítása és szakszerű alkalmazása,

igényes-e a kivitelezés,esztétikus-e az elrendezés a felületen,

ötletesség,eredetiség, kreativitás.

6.1.5. AZ ÉNEK-ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC FOGLALKOZÁS TERVEZETE

Foglalkozás helye: Bolhó Óvoda

Foglalkozást vezető hallgató neve: Rohonczi Zsófia óvodapedagógus hallgató

Tevékenységi forma: Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

Foglalkozás ideje: 2024.03.25.

Korcsoport: nagycsoport

A tevékenység előzménye: Tasi Katalin: Vízcsepp című meséje

A tevékenység tartalma/témája:

Mondókák:

- Ess eső ess⁷² (ÉNO: 6) ismétlő mondóka

Dalok:

- Zápor⁷³ (ÉNO: 223) ismétlő dal Kh.: szó=A' Hk.: smrd
- Kis kacska fürdik⁷⁴ (ÉNO: 115) ismétlő dal Kh.: szó=A' Hk.: lsm
- Csipcepp⁷⁵ (ÉNO: 280) új dal Kh.: ré=A' Hk.: rdls

Zenehallgatás:

- Georg F.Händel – Vizizene⁷⁶

Készségfejlesztés: ritmusérzék fejlesztése: egyenletes lüktetés és ritmus összekapcsolása

A tevékenység feladatai:

Didaktikai feladatok:

Az új dal bemutatása, tanítása, ismert dalok gyakorlása,

Képesség- és készségfejlesztés:

Éneklési készség fejlesztése: tiszta éneklésre törekvés az ismert dalok játékok gyakorlásakor.

Kiemelt zenei feladat: ritmusérzék fejlesztése: egyenletes lüktetés és ritmus összekapcsolása.

Nevelési feladatok:

Esztétikai fejlesztés és ízlésformálás az egész foglalkozás alatt. A víz körforgásának elmélyítése során.

⁷²Ess Eső Ess mondóka.In:Magyar Elektronikus

Könyvtár<https://mek.oszk.hu/06200/06234/html/nepdalok0010030039.html> Letöltés: 2023.12.28.

⁷³Zápor. In:Forrai Katalin (2016): Ének az óvodában. Debrecen, Móra Kiadó.

⁷⁴Kis kacska fürdik.In:Forrai Katalin (2016): Ének az óvodában. Debrecen, Móra Kiadó.

⁷⁵Csipcepp egy csepp.In:Forrai Katalin (2016): Ének az óvodában. Debrecen Móra Kiadó.

⁷⁶Händel: WaterMusic.<https://www.youtube.com/watch?v=mAyiidg25uE> Letöltés: 2023.12.28.

Zenei élmény nyújtása: zenehallgatási anyag előadása során. A dalok az fő témája az eső, így esőbot segítségével idézem fel nekik az eső hangját.

Erkölcsei fejlesztés: pl. türelem, önfegyelem.

Alkalmazott módszerek. Eljárások:

Bemutatás: Új dal tanításánál, a dal éneklése.

Gyakorlás, cselekedtetés: dalok éneklése képességfejlesztés közben.

Ellenőrzés, értékelés, dicséret: a foglalkozás alatt folyamatosan egyénileg és csoportosan is.

A foglalkozás eszközei: vízcseppek, műanyag kacsák

Szervezeti forma: kötött

Differenciálás lehetőségei:

A kiemelt zenei feladatnál fokozatosan nehezedő feladatok megadásával.

Felhasznált irodalom:

Forrai Katalin: Ének az óvodában. Móra Kiadó, Budapest, 2017.

I. Bevezető rész:

Szervezés: Csoportszoba szellőztetése. Elegendő hely biztosítása a csoport szőnyegen.

Eszközök előkészítése.

A feltételek megteremtésével biztosítom a tevékenység nyugalmát és folyamatoságát.

II. Motiváció:

Az előző napokban megépített tóhoz csalogatom a gyerekeket. Nézzétek csak gyerekek! Ez a tó teljesen kiszáradt. Elpárolgott belőle a víz! A növényzet is elszáradt!

A gyerekek éneklési kedvének felkeltése.

III. Fő rész:

Szerintetek most hol lehet a kis vízcsepp akiről nemrég meséltem.(vv.: a felhőben)

Jó ötlet, próbáljuk meg lecsalogatni? Szerintetek mikor fog lejönni ide a tóba? (vv.: ha esik az eső) Nagyon jó! Van nekünk egy mondókánk, amiben az esőt hívogatjuk! Mondjuk csak el és tapsoljunk hozzá egyenletesen.

„Ess, eső ess!” A mondóka felelevenítése. Egyenletes lüktetés érzékeltetése: tapssal, combütés és combütéssel és tapssal (legalább háromszor)

Ti is halljátok, hogy elkezdett csöpögni az eső? A kezemmel elkezdem utánózni az eső csepegését. (vv.:nem) Nem, akkor ti is csináljátok utánam. Először csak a mutató és középső ujjunkkal ütjük a tenyerünket, majd ahogy erősödik a vihar, elkezdünk tapsolni, majd a combunkat ütögetjük, aztán a lábunkat és végül mikor már nagyon-nagyon szakad, akkor a lábunkkal dobolunk a földön. Aztán a vihar lassan csillapodik és elmegy mi pedig ezt a folyamatot visszafele csináljuk meg. Nagyon ügyesek vagytok! Nézzétek a tó elkezdett

feltöltődni vízzel. És a kis Vízcsepp is hazahullott édesanyja karjaiba. Mivel ez az eső nagyon jól esett a tó élővilágának, ezért éneklejük el a „Zápor” című dalunkat, amit nemrég tanultunk. De ne csak énekeljünk, hanem tapsoljuk el a közben a ritmusát is: „Csepp csepp csepereg...”
Egyenletes lüktetés érzékeltetése: tapssal, combütés és 1. és 3. sor combütéssel és 2. és 4. sor tapssal (legalább háromszor)

Látjátok ti is? Már a kacsák is visszatértek. Énekeljünk nekik is egyet. „Kis kacska fürdik...” (legalább kétszer). Ügyesek voltatok. Hoztam nektek egy új dalt is. Hallgassátok meg elénekelem nektek.

„Csip, csep”.....dal bemutatása és gyakorlása a gyerekekkel. Nagyon jó volt. Ügyesek voltatok.

IV. Befejező rész:

Hoztam nektek még egy kis zenét gyertek, feküdjetek le ide a szőnyegre, hogy mindenki elférjen és kérlek hallgassátok meg.

Zenehallgatás: 3 perc

Georg F.Handel – Vizizene CD lejátszóról

Visszavezetés a játékban: Az asztalra tettem ki ritmushangszereket, nyugodtan kipróbálhatjátok. Hoztam halacskákat is, ezeket kitudjátok horgászni a tóból.

7. A HAGYOMÁNYOS MESÉLÉSI TECHNIKA ÖSSZEHASONLÍTÁSA A DRAMATIZÁLT VÁLTOZATTAL

Köztudott, hogy a mesélésnek rengeteg pozitív hatása van. Amellett, hogy fejleszti a képzeletet, fantáziát, a kreativitást, elősegíti a beszédet, a szókincsbővítést és a kifejezőképességet. A mesemondás, a mesehallgatás fontos kapcsolatépítő eszköz a pedagógiában, jótékonyan hat az interakciókra és a közösségi életre. A mesehallgatáskor életbe lépő szimultán kettőstudat örömforrás: feszültségteremtő, feszültségghordozó és feszültségelvezető.⁷⁷Sajnos, a mai világban egyre kevesebb az élő szóban hallott mese, így a gyereket egyre nehezebb lekötni egy-egy mesehallgatás során. Pont ezért tartom jó dolognak a mesedramatizálást, mert a megjelenített szereplők, a háttér és a kiegészítők magára vonják a gyerekek figyelmét, hosszabb időre leköti őket. A hagyományos meséléshez hasonlóan fejleszti a beszédkedvet, a szókincszet és a kifejezőképességet, bár a képzeletet és a kreativitást szerintem egy kicsit gátolja. Bár sokkal kevesebb inger éri a gyermeket egy dramatizált mese

⁷⁷Mérei Ferenc-V.Binet Ágnes (1970):Gyermeklélektan. Budapest, Gondolat Könyvkiadó Kft. 303 p.

hallatán, mint egy rajzfilm nézéskor, mégis a megjelenített szereplőkkel, helyszínnel megakadályozza, hogy a gyermek a saját fantáziája szerint képzelje el a történetet.

8. A FOGLALKOZÁS BEMUTATÁSA, A MESE HAGYOMÁNYOS ÉS DRAMATIKUS FELDOLGOZÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE

Tasi Katalin Vízcsepp című meséjét nagycsoportban mutattam be. Elsőként a hagyományos mesélési technikát adtam elő, ezt követve pár nappal később a dramatizált változatot, amit egy saját készítésű mesekötény segítségével mutattam be. Az alkatomnál nagyobb mesekötényt készítettem, hogy szépen, esztétikusan tudjam megvalósítani a történet helyszínét és a mese szereplőit. A kötény alapját egy vászon anyag adta, erre varrtam fel varrónő édesanyám segítségével az előre megtervezett és kiszabott elemeket. Az elemek és a háttér környezet színes filc anyagból készült. Nagyon figyeltem a színválasztásra és az igényes kivitelre, hogy ezzel is fejlesszem a gyerekek ízlését és szépérzékét. A háttér elemei véglegesen lettek felvarrva a vászonra, ez adta a mese színhelyét. A mese fő és mellékszereplőit külön mozgatható elemekkel készítettem el, és ezeket az elemeket tépőzár segítségével tudom a kötényhez rögzíteni.

1.kép: Rohonczy Zsófia (2024): Dramatizált mesélési technika, Bolhó óvoda

Mindegyik mesélés során figyeltem, hogy hangomat a mese szereplőihöz igazítsam, szépen, érthetően, jól artikuláltan meséljek. A dramatizált mesélési technika számomra nagyobb odafigyelést igényelt, mert több mindenre kell odafigyelni. Míg a hagyományos mesélési mód során a hangomra, a szövegre és a gyerekekre összpontosítok, addig a mesekötény használatakor már a szereplők megfelelő módon és időben történő mozgatása is nagy hangsúlyt kap. A dramatizált mesélésnél a foglalkozás megkezdése előtt, az előkészületi

folyamatok során már nagyobb figyelmet, érdeklődést tapasztaltam, mint a könyvből mesélés során, hiszen utóbbinál csak a mesehívó mondókára figyeltek fel.

A mesekötény nemcsak az előadás előtt, az előkészületi folyamatokban, hanem az egész mese alatt nagy érdeklődést mutatott a gyerekek körében, a könyvből való előadás alkalmával különösebb izgalmat nem tapasztaltam. A gyermekek a dramatizált előadásmód alatt sokkal nyugodtabban, szinte mozdulatlanul ültek a mesepárnán, míg a hagyományos mesélési technikánál már volt néhány gyerek, akik egy kicsit zizegtek-mozogtak. A hagyományos mesélési technika során a hangsúlyommal, pillantásommal egy kicsit fegyelmelnem kellett a gyerekeket, míg a dramatizált mesélést érdeklődve hallgatták végig. Az esztétikusan elkészített kötényen vizuálisan is látták a gyerekek a szereplőket és így talán könnyebb volt nekik követni, megérteni a mese lényegét, mondanivalóját. A mese tartalmát a hagyományos mesehallgatás során nem tudták annyira pontosan visszamondani, mint a dramatizálás után.

A mese tartalmának, mondanivalójának megbeszélése során mind a két esetben az alábbi kérdéseket tettem fel a gyerekeknek:

1. Ki volt a mese főszereplője?

A gyerekek mind a két alkalommal helyesen megválaszolták, hogy a kis Vízcsepp.

2. Mit szeretett volna a Vízcsepp?

Itt is mindig megtudták mondani, hogy megszeretné ismerni a felszínt.

3. Kijutott a felszínre?

Erre a kérdésre a hagyományos mesélés után már felemás választ kaptam, volt, aki azt mondta, igen, de volt, aki azt mondta, nem, szemben a dramatizált változattal, ahol egyértelműen megmondták, hogy igen, kijutott a felszínre, egy fűszálra.

4. Igen, kijutott a felszínre, egy fűszálra. Mit csinált ott? Hogy érezte magát?

A könyvből való mesélés után azt a választ kaptam, hogy jól, egy kislány kivételével. Ő megtudta mondani, hogy nem érezte jól magát, mert nagyon fázott, mert hideg volt.

5. Tudjátok, hogy mi lett belőle?

A hagyományos mesélés után nem tudták megmondani, hogy harmat lett belőle, míg a mesekötény segítségével már tudták, hogy harmat lett.

6. Mi bújt elő ezután?

Mind a két változatnál megtudták mondani, hogy a Nap.

7. Mit csinált vele a Nap?

Melegítette, hangzott el minkét mese után.

8. Ezután mi lett a kis harmatból?

Pára: válaszolták a dramatizált változat után, de a hagyományos mesélési technika során nem volt ez ilyen egyértelmű.

9. Mit csinált a Nap a párával?

Felhúzta magához, mondták a könyvből mesélés során ketten, de a hagyományos mesélés során már majdnem minden gyerek helyesen válaszolt a kérdésre.

10. Hogy érezte magát a Naphoz közeledve?

A dramatizálás után tudták, hogy szomjazott, és felült egy felhőre, de a könyvből való mesélés során csak „jól” választ kaptam.

11. Mit csinált a felhőn?

Mind a két változat után tudták, hogy ivott a felhőből.

12. Egyedül volt a felhőn?

Nem, mind a két változatban tudták, hogy más cseppek is voltak a felhőn.

13. Mit mondott a felhő?

Hogy nehezek vagytok. Mind a két mesélés után tudták.

14. Mit csinált ekkor a felhő?

Megrázta magát és leestek a cseppek, sajnos csak a dramatizált változatnál tudták a helyes választ.

15. Mit történt ekkor a réten?

Elkezdett esni az eső, válaszolták a mesekötény használatakor egyöntetűen, míg a hagyományos mesélés után csak egy páran tudták a helyes választ.

16. Mit csinált ekkor a Vízcsepp?

Leugrott a folyóba az anyukájához, mondták a dramatizált mesélés után. Bár kevésbé pontosan, de a hagyományos mesélés után is tudták, hogy hazament.

Összességében elmondható, hogy a gyerekek sokkal jobban felidéztek a mese tartalmát a dramatizálás alkalmával, hiszen a figyelmük jobban összpontosult a mesére, nem terelődött el a gondolatuk úgy, mint a hagyományos mesélés alkalmával. Arra a kérdésemre, hogy melyik mesélési technika tetszett nekik jobban, egyhangúan azt a választ mondták, hogy a mesekötényes változat. Általánosságban is azt tapasztaltam, hogy a mesedramatizálás mindig jobban felkelti a gyermekek érdeklődését a könyvből való meséléssel szemben.

9. BEFEJEZÉS

Szakedolgozatom fő témája Tasi Katalin *Vízsepp* című meséje és óvodai feldolgozása volt. Gyakorlati tapasztalatot szereztem azzal kapcsolatban, hogy a gyerekek a hagyományos mesélési technikát vagy a dramatizált mesélési technikát részesítik-e előnyben, továbbá a két előadásmód közötti különbségeket is vizsgáltam. Foglalkoztam azzal is, hogy az óvodai nevelés során milyen területen, milyen tevékenységekben lehet még felhasználni a mesét. Fontosnak tartom azonban megemlíteni, hogy egy alkalommal teszteltem kérdések formájában a mese megértését a kétfajta mesebemutató után. Először a hagyományos meseolvasás, utána a meseköténnyel történő bemutatás következett. Érdekes lenne megcsinálni ugyanezt egy másik mesével, hogy a mesekötényes első verzió után a sima olvasás mennyire kötné le a gyermekeket.

Az elméleti részben foglalkoztam azzal, hogy a mesének és az anyanyelvi nevelésnek milyen szerepe van az óvoda és az óvodás korú gyermekek életében. A szakirodalom alapján megállapítottam, hogy az óvodai nevelésben az óvoda épít a mese komplex fejlesztő hatására, de a családokban az élszóban hallott mese egyre kevesebb helyen van jelen. A gyerekek többsége otthon nem hall mesét, inkább a túlzott médiafogyasztás a jellemző.

A gyakorlati részben bevittem a *Vízsepp* című mesét a csoportba és először hagyományos mesélési technikával meséltem el, a következő alkalommal pedig egy mesekötény segítségével dramatizáltam a mesét. Megállapíthatom, hogy a gyerekek jobban élvezték a dramatizált változatot, hiszen a kötény segítségével könnyebben el tudták képzelni a mesét. A foglalkozások után minden alkalommal ugyanazokat a kérdéseket tettem fel a gyerekeknek, és sokkal pontosabban, és többen tudtak válaszolni a dramatizált mese előadása után. Bár a dramatizált változat a fantáziát, a képzelőerőt egy kicsit gátolja, de segítségével könnyebben megértették a gyerekek a mese mondanivalóját. Mivel a mindennapokban rengeteg élmény, impulzus éri a gyermekeket, minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy egy kicsit tehermentesítsük az idegrendszerüket és a mesélés által fejlesszük az érzelmi intelligenciájukat és az anyanyelvi kompetenciájukat.

A dolgozatom másik gyakorlati részében elkészített foglalkozástervek elkészítésén keresztül acélom az volt, hogy ennek a mesének a különböző tevékenységekbe való beépítési lehetőségét vizsgáljam. Megállapíthatom, hogy nagyon jól használható ez a mese

az óvodai nevelés során. Jelen dolgozatban én a Víz Világnapja köré terveztem a foglalkozásokat, de a környezetvédelem témakörébe is jól beilleszthető, hiszen a két téma nem áll messze egymástól.

Bár az óvodai nevelés során már találkozhatunk kortárs szerzők meséivel, de tapasztalatom szerint jelenleg a klasszikus műmesékhez képest sokkal kisebb számban vannak jelen az óvodai mesebemutatók során. A meseválasztás során fontos, hogy olyan mesét válasszunk, ami igazodik a gyermekcsoport életkorához és összetételéhez. Fontos, hogy a mese ne haladja meg a gyermek fejlettségi szintjét, se emocionális, se kognitív szempontból sem.

Dolgozatom megírása során a kutatói munka jelentette a nagyobb feladatot számomra, a kortárs szerző bemutatása során sokszor akadályokba ütköztem. Örömmel tölt el, hogy a kutatási folyamat során több kortárs szerzővel is megismerkedtem és izgalmasnál izgalmasabb könyvekről olvastam, melyeket másoknak is ajánlani fogok. A dolgozatom gyakorlati részét alaposan kidolgoztam és a gyakorlatban megfelelően alkalmaztam. A tevékenység tervezetek is jól sikerültek munkám során, biztosan lesz lehetőségem a jövőben is bevinni a csoportba foglalkozások során, illetve tapasztalatokat gyűjteni ezzel kapcsolatban.

„A mese olyan lelki táplálék, amely életre szóló nyomokat hagy a gyermekben. Egyrészt a mesélés sajátos szituációja, bensőséges hangulata adja meg az érzelmi biztonságot, a nyugodt, csendes és szeretetteljes légkört, amelyben meg lehet pihenni, el lehet lazulni, a rítust, amivel le lehet zárni egy mozgalmas és eseménydús napot. Ám a kisgyerek a mesehallgatás során nemcsak a szülőre, hanem befelé is figyel, saját vágyainak megfelelő fantáziaképet alkot, ami segíti őt a nap folyamán felgyűlt belső feszültségei, negatív érzései, félelmei feldolgozásában.”

Kádár Annamária

10. IRODALOMJEGYZÉK

„A méltó gyerekkorban hiszek” Interjú Tasi Katalinnal. In:

SzázholdOnline. <https://www.pagony.hu/cikkek/tasi-katalin-lanyka-tukorben-interju-vers-kepeskonyv> Letöltés: 2023.11.12.

„Mindig válaszolni kell a gyerek kérdéseire, mindegyikre, akár százszor is”- Interjú Vízcsepp című Papírszínház-mesénk szerzőjével, Tasi Katalinnal. <https://csimota.hu/mindig-valaszolni-kell-a-gyerek-kerdesekre-mindegyikre-akar-szazszor-is-interju-vizcsepp-cimu-papirszinhasz-mesenk-szerzojevel-tasi-katalinnal?fbclid=IwAR2HyMIflji-J4JUZch-HdYLdV76VBiRX6n3-phaJ2RKrqSZ52hNhB060pI> Letöltés: 2023.09.15.

A jó gyermekirodalom egyben családi irodalom is. In: Mesecentrum. <https://igyic.hu/tanari/a-jo-gyerekirodalom-egyben-csaladi-irodalom-is.html> Letöltés: 2024.03.30.

A népmese. In: Balassa Iván – Ortutay Gyula (1980): Magyar néprajz. Budapest: Corvina Kiadó. In: Magyar Elektronikus Könyvtár <https://mek.oszk.hu/02700/02789/html/149.html> Letöltés: 2024.02.18.

B.Kiss Attila (2013): Gyermekirodalom az óvodában. Szeged: Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar. http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/GYERMEKIRODALOM_AZ_VODBAN/az-eladsmd.html Letöltés 2024.02.19.

Bábtípusok. In: Budapest Bábszínház oldala <https://budapestbabszinhaz.hu/babtipusok> Letöltés: 2024.02.14.

Balassa Iván – Ortutay Gyula: Láncmese, lánc vers In: Uo. Magyar Elektronikus Könyvtár <https://mek.oszk.hu/02100/02115/html/3-1167.html> Letöltés: 2024.02.18.

Balassa Iván – Ortutay Gyula: Népmesék. In: Uo. <https://nepmese.hu/index.php/component/mtree/mesek/trefas-mesek/trefas-mese?Itemid=91> Letöltés: 2024.02.18.

Balassa Iván - Ortutay Gyula: Verses mese In: Uo. <https://mek.oszk.hu/02100/02115/html/5-1301.html> Letöltés: 2024.03.01.

Baráth Katalin (2023): Gőzgépek és pomponlányok Budapest, Pozsonyi Pagony Kiadó Kft. Barbara Suchmann ötlete In pinterest <https://hu.pinterest.com/pin/12384967719669217/> Letöltés: 2023.01.04.

Bartos Erika (2004): Bogyó és Babóca, Budapest, Pozsonyi Pagony.

Bartos Erika (2011): Zakatoló Pécs, Alexandra Kiadó.

Bartos Erika (2017): Brúnó Budapesten Debrecen Móra Könyvkiadó.

Berg Judit (2020): Rumini, Budapest, Pozsonyi Pagony Kiadó Kft.

Berg Judit (2021): Hisztimesék, Budapest, Ecovit Kiadó.

Berg Judit (2021): Micsoda időben Budapest, Pozsonyi Pagony Kiadó Kft..

Berg Judit (2023): Szélvésztől kergetve Budapest, Pozsonyi Pagony Kiadó Kft.

Berg Judit szerzői oldala: <https://www.bergjudit.hu/hisztimesek> Letöltés: 2024.01.04.

Bosnyák Viktória (2003): Tündérboszorkány. Budapest, Kolibri Kiadó.

Bosnyák Viktória (2023): Sirály a király? Budapest. Tintató Könyvkiadó.

Csippcsepp egy csepp.In:Forrai Katalin (2016): Ének az óvodában. Debrecen Móra Kiadó.

Csörgei Andrea: Városi kalandok. In: Mesecentrum.https://mesecentrum.hu/tanari/varosi-kalandok.html?fbclid=IwAR06ITWAQ9QCB7ybXOLDRpxdHKHhPJhg56dQZ0dl_INISHnl_NG_vVegJ11E Letöltés: 2024.03.30.

Dániel András (2012): Matild és Margaréta, Budapest, Pozsonyi Pagony Kiadó.

Dániel András bemutatása. In: Pagony online.<https://www.pagony.hu/daniel-andras>
Letöltés:2024.02.14.

Dankó Ervinné (2000): Nyelvi kommunikációs nevelés az óvodában, Okker Kiadó.74. p
Dömötör Tekla: Bábjáték. In: Magyar Néprajzi Lexikon. (Arcanum kézikönyvtár)
<https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-neprajzi-lexikon-71DCC/b-71FB5/babjatek-71FBA> Letöltés: 2024.01.19.

Ess Eső Ess mondóka.In:Magyar Elektronikus
Könyvtár<https://mek.oszk.hu/06200/06234/html/nepdalok0010030039.html> Letöltés:
2023.12.28.

Gabnai Katalin (1993): Drámajátékok, Budapest, Marcibányi Téri Művelődési Központ.2.p
Gárdonyi Géza (1901): Egri csillagok (H:N.) (K.N.)
Gombos Péter (2013): Merre tart a mese? In: Uő: Dobj el mindent, és olvass! Budapest. Pont
Kiadó.

Händel:Water Music.<https://www.youtube.com/watch?v=mAyiidg25uE> Letöltés: 2023.12.28.

Harcos Bálint (2006): Naiv növény. Budapest, Ulpius-ház.

Harcos Bálint (2018): A boszorkánycica. Budapest, Pozsonyi Pagony Kiadó Kft.

Harcos Bálint (2022): Szofi nagy képeskönyve. Budapest Pozsonyi Pagony Kiadó.

Hlavacs: Maros Krisztina bemutatása. In: foxbooks.hu. <https://foxbooks.hu/2018/09/28/maros-krisztina/> Letöltés: 2023.12.27.

Játék fényvel, árnyékkal és zenével. In: Mikkamakka folyóirat. <https://folyoiratok.oh.gov.hu/mikkamakka/jatek-fennyel-arnyekkal-es-zenevel> Letöltés: 2024.02.18.

Kis kacska fürdik. In: Forrai Katalin (2016): Ének az óvodában. Debrecen, Móra Kiadó.

Kovács Ágnes: Állatmese. In: Magyar Néprajzi Lexikon. (Arcanum kézikönyvtár) <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Lexikonok-magyar-neprajzi-lexikon-71DCC/a-a-71E01/allatmese-71EAF/> Letöltés: 2024.02.19.

Kovács Gergely: Körkérdés a tavalyi év legfontosabb történéseiről. In: Ifjúsági és Gyerekirodalmi Centrum. <https://igyic.hu/mediatar/interjuk/korkerdes-a-tavalyi-ev-legfontosabb-torteneseirol-2.html> Letöltés: 2024.03.30.

Labdarózsa (2023): 5 ok, amiért szerintünk a legmenőbb sorozat most az Abszolút törté. In: SzázholdOnline <https://www.pagony.hu/cikkek/abszolot-tortenelem-ifjusagi-regeny-weber-aniko-meszoly-agnes> Letöltés: 2024.03.28.

Lackfi János (2004): A buta felnőtt. Budapest, Móra Könyvkiadó.

Lackfi János (2009): A részeg elefánt. Budapest Móra Könyvkiadó.

Lackfi János (2015): Kövér Lajos színre lép. Budapest, Móra Könyvkiadó.

Lackfi János (2018): Levágott fül. Budapest, Helikon Kiadó.

Marék Veronika: Boribon. <https://www.marekveronika.hu/kategoria/boribon/> Letöltés: 2024.02.01

Marék Veronika bemutatása. <https://www.marekveronika.hu/magamrol/> Letöltés: 2024.02.01.

Mérei Ferenc-V. Binét Ágnes (1970): Gyermeklélektan. Budapest, Gondolat Könyvkiadó Kft. 303 p.

Miklya Luzsányi Mónika (2022): A kamasz király udvarában, Budapest, Pozsonyi Pagony Kiadó Kft.

Molnárné Lóczi Tünde (1996): Drámajáték az óvodában. Budapest, GeniumBt. Kiadó, 10-11. p.

Nagy lehetőség egy kis dobozban-interjú Tasi Katalinnal a papírszínházról. <https://www.prae.hu/article/13380-nagy-lehetoseg-egy-kis-dobozban/>
Letöltés:2023.09.15.

Papírszínház leírás. In: Csimota honlapja : <https://csimota.hu/papirszinhaz-leiras> Letöltés:
2023.09.15.

Petőné Végh Katalin (2021): Az óvodapedagógia színes világa, Budapest, Flaccus Kiadó.59-60.p.

Szombathelyiné Dr. Nyitrai Ágens (2010): Mesékből sarjadó kompetenciáink. Kapocs IX. évf. 2. szám (45) Letöltés: 2023.12.05. 2. p.

Tarbay Ede (1999): Gyermekirodalomra vezérkő kalauz. A gyermek- és ifjúsági irodalom történetének iránytűje. Budapest, Szent István Társulat az Apostoli Szentszék Könyvkiadója.(310.p)

Tasi Kata(2022). In: ESTV – Vác és térsége televízió. Hazai magazinműsor. <https://www.facebook.com/watch/?v=741494580333977> Letöltés: 2023.09.15.

Tasi Katalin (2006): Mesél a világ. Budapest, Magyar Napló Kiadó.

Tasi Katalin (2016): Vízcepp. Budapest, Csimota Könyvkiadó.

Tasi Katalin (2017): A Soknevű macska Budapest, Csimota Könyvkiadó.

Tasi Katalin (2021): Homloklakó Budapest, Csimota Könyvkiadó.

Tasi Katalin (2021): Vízcepp karácsonya, Budapest Csimota Könyvkiadó.

Tasi Katalin (2022): Lányka, a tükörben, Budapest Pagony Kiadó.

Tasi Katalin bemutatása. In: Csimota.hu. https://csimota.hu/product_author/tasi-katalin
Letöltés: 2023.11.13.

Varró Dániel (2016): Szívdezzert, Budapest, Jelenkor Kiadó.

Varró Dániel (2016): Túl a Maszat hegyen, Budapest, Kolibri Kiadó.

Varró Dániel (2017): Akinek a lába hatos, Budapest, Kossuth/Mojzer Kiadó.

Varró Dániel (2018): Mi lett hova? Budapest, Jelenkor Kiadó.

Varró Dániel bemutatása. In: Varró Dániel honlapja. <https://www.varrodani.hu/hu/eletrajz/>,
Letöltés:2024.01.02.

Visszatekintés II. In: Ifjúsági és Gyermekirodalmi

Centrum <https://igyic.hu/mediatar/interjuk/visszatekintes-ii.html> Letöltés: 2024.03.30.

Zápor. In: Forrai Katalin (2016): Ének az óvodában. Debrecen, Móra Kiadó.

11.KÉPEK JEGYZÉKE

1. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Dramatizált mesélési technika, Forrás: saját készítésükép, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda
2. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Dramatizált mesélési technika, Forrás: saját készítésű kép, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda
3. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Dramatizált mesélési technika, Forrás: saját készítésű kép, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda
4. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Hagyományos mesélési technika, Forrás: saját készítésű kép, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda
5. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Hagyományos mesélési technika, Forrás: saját készítésű kép, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda
6. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Mesekötény, Forrás: saját készítésű kép, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda
7. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Vízcsepp, Forrás: saját készítésű kép, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda
8. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Szomorú, fáradt Vízcsepp, Forrás: saját készítésű kép, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda
9. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Harmatos fű, Forrás: saját készítésű kép, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda
10. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Pára, Forrás: saját készítésű kép, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda
11. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Felhő, Forrás: saját készítésű kép, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda
12. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Nap, Forrás: saját készítésű kép, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda
13. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Vízcsepp anyukája, Forrás: saját készítésű kép, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda

MELLÉKLET

1.számú melléklet

Tasi Katalin: Vízcepp

Egy kora tavaszi reggelen nagyot nyújtózva felébredt egy vízcepp a lassan hömpölygő folyó medrében.

- Milyen selymes és puha itt minden –gondolta, és ringatózott tovább a mélyben.
- Mi az a fényesség odafent?- kérdezte.
- A felszín. – suttogta anyja, a folyó.
- Úgy megnézném. – sóhajtotta a fenti nagy világosság láttán, és egyre csak feljebb kíváncszott.
- Menj hát!- duruzsolta a folyó és egy apró hullámmal a felszínre segítette.

A vízcepp a folyó felszínén ringatózott tovább és ámulva szemlélte hol a partot, hol az eget.

A szél a vízhez hajlított egy fűszálat, a vízcepp pedig belekapaszkodott és a következő gondolattal már kint is volt a parton.

A fűszál tetején lengedezve körülnézett. Az esti szellő hűvösen fúj, és ameddig csak ellátott, fűszállak ringatóztak mindenütt. Fázott, mozdulni is alig bírt, mintha megállt volna körülötte a világ, minden homályos lett, mozdulatlan és csendes. Így lett belőle harmat.

Szorosan a fűszálhoz simult és kíváncsian várta, mi fog történni. Sokáig kellett várakoznia, ám egyszer csak derengeni kezdett. Aztán hirtelen kivilágosodott az ég, és ezer villódzó sugarával előbújta a nap.

- Milyen jólesően melenget. –örvendezett.

Könnyű lett szállni akart, így lett belőle pára. A nap egyre hevesebben tűzött, a vízcepp a domb felett találta magát. Végül az egész mező felett és 100 darabra szakadva repült, egyre csak repült mindenfelé.

- Milyen könnyű vagyok. – mondta csilingelve.

Később pedig ezt kiállította, mélyen zengő hangon:

- Milyen erős vagyok. - lelkendezett, nevetett és repült egyre feljebb.
- Ó milyen hatalmas vagyok. Látok minden fűszálat, ezer virágot. Amott lent kanyarog a folyó, az édesanyám.

De ahogy közelebb ért a Naphoz, már azt gondolta:

- Ó, jaj, milyen kicsi vagyok. - hiszen látta, hogy a mindenséghez, a nagy kerek éghez képest mennyire apró.

De csak repült, mindig csak repült feljebb. Más vízcseppek is voltak odafent, akik hencegve keltek versenyre egymással. A Naphoz közeledve nagy fényesség kerekedett és tűzvész szerű hőség tombolt. A vízcsepp egyre csak fogyott, zihált és szomjazott. Mégsem tudott megállni, valami egyre csak sodorta, húzta, vont, taszította felfelé. Végképp elfáradt. Felkérézkedett egy felhőre és leroskadt. Szuszogott, majd egy nagyot kortyolt egy felhőből. Egy másik kiszáradt csepp szállt el mellette. Elkapta, maga mellé húzta és megitta a felhőből. Aztán lehullott még egy, és még egy. A vízcsepp valamennyit elkapdosta, megitta őket a pihegő vízcseppek pedig csak egyre gyűltek, gyűltek, a felhőn. Egy idő után már annyian voltak, hogy egymásba kellett kapaszkodniuk, ha nem akartak leesni. A felhő azonban nem nézte jó szemmel a gyülekezést.

- Nehezek vagytok! Szálljatok le! – morgolódott, és jól megrázta magát.

Odalent ekkor, dörrent egy nagyot. Az ijedősebb cseppek sikítva ugráltak le róla. a mezőn ekkor elkezdett szemerkélni az eső. A vízcsepp is lenézett és újra meglátta a folyót odalent. Egészen felbátorodott a hazatérés gondolatától és mintha csak ugróiskolázna nevetve leugrott a felhőről.

Így lett belőle eső. Hullott, hullott, haza hullott egyenesen az édesanyja karjaiba. A folyó átölelte, tovaringatta a mederbe, hogy pihenjen, és kelljen újra ezer útra. Ringjon el, egészen a tengerig.

Szelje át kerek e világot. Járjon be sós vizű tengereket, édesvizű folyamokat, tiszta forrásokat, halastavakat, legyen pára, köd harmat, jég, hó, dér vagy eső és szaladjon, repüljön, lebegjen, hulljon kedve szerint. Hulljon! Hulljon! Mindig csak hulljon! Akár a te tenyeredre!

2. számú melléklet: A szerző saját képei

1.kép: Rohonczi Zsófia (2024): Dramatizált mesélési technika, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda

2. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Dramatizált mesélési technika, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda

3. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Dramatizált mesélési technika, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda

4. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Hagyományos mesélési technika, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda

5. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Hagyományos mesélési technika, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda

6. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Mesekötény, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda

7. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Vízcsepp, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda

8. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Szomorú, fáradt Vízcsepp, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda

9. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Harmatos fű, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda

10. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Pára, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda

11. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Felhő, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda

12. kép: Rohonczi Zsófia (2024): Nap, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda

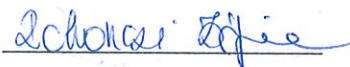
13. kép: Rohonczy Zsófia (2024): Vízcsepp anyukája, Drávamenti Óvodák Bolhói Óvoda

NYILATKOZAT

Alulírott **Rohonczy Zsófia**, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Kaposvári Campus, **óvodapedagógus szak** nappali/levelező* tagozat végzős hallgatója nyilatkozom, hogy a dolgozat saját munkám, melynek elkészítése során a felhasznált irodalmat korrekt módon, a jogi és etikai szabályok betartásával kezeltem. Hozzájárulok ahhoz, hogy Záródolgozatom/**Szakedolgozatom**/Diplomadolgozatom egyoldalas összefoglalója felkerüljön az Egyetem honlapjára és hogy a digitális verzióban (pdf formátumban) leadott dolgozatom elérhető legyen a témát vezető Tanszéken/Intézetben, illetve az Egyetem központi nyilvántartásában, a jogi és etikai szabályok teljes körű betartása mellett.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: Csokonyavisonta, 2024. év március hó 30. nap

Hallgató

NYILATKOZAT

Rohonczi Zsófia (Neptun azonosítója: XY40WY) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot¹ áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védeésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*3}

Kelt: Kaposvár, 2024. 04. 20.

belső konzulens

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő aláhúzendó.

³ A megfelelő aláhúzendó.